

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII Rugpiūtis — August 2, 1972 Nr. 59

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VICEPREZIDENTAI

Agnew ir Eagleton kandidatūrų plusai ir minusai

Praėjusią savaitę demokratų ir respublikonų kandidatai viceprezidentus. Paskutinis dėl to, kad prezidentas Nixonas apsisprendė kandidatuoti kartu su dabartiniu savo viceprezidentu Spiro Agnew, o pirmasis -- Missouri senatorius Thomas F. Eagleton -- todėl, kad paaiškėjo, kad jis tris kartus buvo gydomas ligoninėje nuo nervinio sutrikimo ar išsėmimo.

Nors šiais laikais kreiptis pas psichiatrus yra net madoje, tačiau rinkimų dauguma greičiausiai nelabai norės patikėti savo valstybės varą žmogui, kuris turėjo protinių ar nervinių problemų. Tiesa, šansai, kad viceprezidentas turės užimti prezidento postą nėra labai dideli, tačiau tokia galimybė be abejo pasilieka. Kaip ten būtų, Eagletono psichinio stovio praeitis nėra pliusas McGovern - Eagleton "ticketui". Jau pats faktas, kad Eagleton apie tai nepranešė McGovern, jį kviečiant į viceprezidentus, kalba ne jo naudai. Atrodo, lyg jis norėtų kažką paslėpti ir dabar paskelbė tik po to, kai paaiškėjo, kad jo ligų istorija vistiek išeis viešumon.

Tokiu būdu išėjo, kad Eagleton, kuris laikomas nuosaikiu liberalu ir yra katalikas, vietoje to, kad sustiprinus McGovern kandidatūrą, jai tik pakenkė.

Respublikonai šiuo atveju buvo laimingesni. Tiesa ir prezidentas Nixonas pakvietė Spiro Agnew kandidatuoti po kai kurių dvejonų, kurios net iššaukė "Agnew išmetimo" sąjūdį liberalų respublikonų tarpe. Tie galvoja, kad Agnew gali daugiau pakenkti negu padėti Nixono perrinkimui. Agnew priešinių argumentai buvo tokie, kad jis yra per daug

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

'kraštutinis' -- asmuo, kuris gali tapti prezidentu, turėtų būti daugiau 'išlaikytas' -- priimtinas platesniems sluoksniams.

Daug kam atrodė, kad Nixono perrinkimui daugiau padėti galėtų buvusio Iždo Sekretoriaus John Connally kandidatūra viceprezidento postui. Faktas, kad Connally ir dabar yra formaliai demokratas, neturėtų kenkti, bet tik padėtų gauti dalį konservatyvių nuosėdų siteikusių demokratų ir jų šalininkų balsus. Pagal Gallupo tyrinėjimus 52% nepriklausančių respublikonų partijai rinkimų mieliau matytume poste Connally, tačiau res publikų tarpe Angew yra populiariesnis už Connally 54 prieš 42% santykiu.

Prezidentas Nixonas apsisprendė už Agnew kandidatūrą ne tik dėl jo populiarumo savo partijoje. Visų pirma Agnew jam gali padėti pritraukti savo pusėn tuos rinkimus, kurie buvo pasiry-

žę balsuoti už Wallace. Chicagiškis Sun-Times net teigė, kad jei Nixonas visiškai išjungtų savo asmenines simpatijas ar nesimpatijas iš rinkimo proceso, bet pavestų tą darbą kompiuteriui, tas tikrai išrinktų Agnew.

Agnew pasisekimas daug priklausys nuo linijos, kurios jis laikysis per priešrinkiminę kampaniją. Šioje srityje įvairiausių prieštaraujančių patarimų tikrai netrūksta. Vieni siūlo ir toliau griežtai puliti spaudą ir kitas komunikacijos pramonės dalis, kaip televiziją ir radiją, už jų simpatijas su sidariusios svantvarkos priešams. Kiti mano, kad šią taktiką reikėtų kiek sušvelninti. Laimėjimą turint savo kišenėje neesą reikalo draskytis. Atrodo, kad pats Nixonas, jei padėtis nepasikeis, yra už tokią liniją. Kiekvieno atveju už tai kalba jo asmeninis įsakymas savo pavaldiniams nediskutuoti Eagletono sveikatos stovio. Tai kilnu ir... nau dinga.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS CLEVELANDE

59-sis Vyčių Seimas įvyksta Clevelande š. m. rugpiūčio mėn. 23-27 dienomis.

Pagrindiniai Seimo posėdžiai ir parengimai bus Hollenden-House viešbutyje, miesto centre. Penktadienio vakare, rugp. 25 d., Čiurlionio Ansamblio koncertas. Dirigentas muz. Alfonsas Mikulskis. Ansamblis susideda iš mišraus, vyrų ir moterų chorų, tautinių šokių grupės ir kanklių orkestro su kitais liaudies instrumentais.

Šeštadienio vakare, rugp. 26 d. šokių-pasilinksminimo vakaras. Šokiams gros garso radijo ir televizijos programų -- orkestras -- Eddie Platt and his Orchestra, kurio vadovas Eddie Platt yra lietuvių kilmės.

Sekmadienį p. p. rugp. 27 d. įvyksta Seimo banketas, kuriame jau yra prižadėję dalyvauti Clevelando vyskupas Clarence Issemmann, vysk. Vincentas Brizgys, Clevelando miesto burmistras R. Perk ir daug kitų žymių asmenų.

Penktadienio rytą, rugp. 25 d. šv. Mišios Mergelės Marijos Nepaliaujamos Pagalbos bažnyčioje. Šeštadienį, šv. Jono katedroje. Sekmadienį, rugp. 27 d., 10:30 val. iškilmingos šv. Mišios šv. Jurgio bažnyčioje. Per tas Mišias giedos Čiurlionio Ansamblis.

Seime dalyvaus vyčiai iš daugelio JAV vietovių. Tikimasi sulaukti tarp 200-300 asmenų Seimo visose dalyse svečiais yra kviečia-

Romas Kalanta

ROMAS KALANTA, kurio nuotrauką liepos 31 d. numeris atspausdino milijoninio tiražo amerikiečių žurnalas Time, kartu išsidėdamas ilgą straipsnį apie įvykius ok. Lietuvoje, pakartodamas mums jau žinomus faktus, bet taip pat ir keletą naujų atidengdamas, kad tuoj po R. Kalantos susideginimo, jaunimas Kauno gatvėse ėmė šaukti "Laisvės Lietuvai!", jauna mergina atsigulė vidury gatvės ir rankas išskėtė sudarydama kryžių. Milicija ją nutempė ir tada prasidėjo muštynės tarp jaunimo ir milicijos. Taip pat straipsnyje pranešama, kad Maskva pašalino ok. Lietuvos propagandos ir agitacijos ministrą Praną Mišutį, kad jis nepakankamai gerai vedęs komunistinę propagandą. Straipsnis baigiamas pastaba, kad griežtas rusų elgesys su lietuviais rodo, jog Maskva į šiuos įvykius žiūri kaip į pavojingą precedentą, kuris galės išsiplėsti ir į kitas sovietų valdomas teritorijas.

LENKIJA IŠDIDŽIAI PRABILO

Šių dienų komunistinę Lenkiją valdo trejukė (troika), panašiai kaip ir visą sovietinę imperiją. Ją sudaro prez. H. Jablonski, min. pirm. Piotr Jaroszewicz ir Lenkijos KP bosas E. Gierek. Kadangi visi komunistiniai kraštai yra diktatūriniai, tai, be abejo, viską spren-

mi dalyvauti ir ne Vyčių S-gos nariai.

Seimą ruošia Lietuvos Vyčių Centro Valdyba. Seimo pravedimo organizacinį darbą vykdo Clevelando Liet. Vyčių 25-ji kuopa, vadovaujant sudarytam specialiam komitetui: pirminkas -- Charlis Machutas, vicepirminkininkai -- Peter Luiza, Ursula Kunsitis ir Genė Kunsitis, sekretorė -- Alice Karklius, izdininkas -- Ben Karklius, nariai -- John Andrusis, Nellė Arunski, Bill ir Helen Jakubs, Gil Richmond, Al ir Nellie Samas, Al Shigo, Adelė Svetkauskas.

• Gen. št. aviacijos pulk. Juozas Rapšys mirė liepos 24 d. Chicagoje, sulaukęs 73 metų amžiaus. Buvo gimęs Graščių km., Panevėžio valsč. 1919 m. stojo savanorių į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kautynėse su bolševikais ir buvo sužeistas. Baigęs 1919 m. karo mokyklą, dalyvavo kovose su lenkais, 1932 m. baigė karo akademiją Vokietijoje. Būdamas aviacijos štabo viršininku lektoriavo karo mokykloje ir Aukšt. karininkų kursuose. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir 1949 m. atvyko į JAV.

Palaidotas liepos 29 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

ALG. TOLVYDIS

džia diktatorius, atseit Edvard Gierek. Nors Gierek yra Vakarų komunistinės mokyklos auklėtinis (prancūzų ir belgų), tačiau jis yra ištikimas Maskvos politikos vykdytojas. Šių dienų Lenkija yra iš visų pusių apsupta rusų Raudonosios armijos, ir ji negali priešintis Maskvos nustatytai politinei linijai.

Be abejo, Lenkijos komunistai savaime yra dėkingi Maskvai. Jie gerai žino, kad komunistinė Lenkija po šio karo gimė tik Stalino dėka. Ne jie savo rankomis valdžią paėmė, bet jiems Stalinas įteikė. Jie šiandien išdidūs, kad jie valdo apie 33 milijonus lenkų ir kitataučių, nemaža vokiečių, ukrainiečių ir gudų. Jie žino, kad už jų pečių stovi Varšuvos pakto kariuomenės, kad juos saugo lenkų Raudonoji armija ir policija. Jie nebijo net gausios katalikinės opozicijos, nes žino, kad rožiniais ir Matka Boska Czestochowska paveikslukais jų nenugalės.... Jie net patenkinti, kad Katalikų Bažnyčia padeda jiems plėsti komunistinę orbitą... Todėl jie yra išdidūs ir išdidžiai kalba pasauliui, o ypač Vokietijai.

Birželio mėn. Lenkijos KP gremiumas svarstė Vokietijos ir Lenkijos sutarties reikšmę. Šiame gremiame Piotr Jaroszewicz pasakė ilgą kalbą, kuri pasižymi išdidumu ir ekspansyvumu.

mu. V. Vokietijos parlamentas, priimdamas Lenkijos - Vokietijos sutartį, prijungė ir priedą, kuriuo pasiliko sau atviras duris dėl sienų galutinumo. Tačiau Lenkijos komunistų bosai tuojauprabilo, kad jų neriša jokie sutarties priedai, o tik pati sutartis, kad Lenkijos dabartinės sienos yra galutinai sutarties nustatytos. Dar ryškiau pabrėžė P. Jaroszewicz. Jis pasakė: "Mūsų valstybės sienos, kurios mūsų jėgomis ir Sovietų Sąjungos ir visų "socialistinių" (komunistinių) valstybių galia buvo, yra ir bus garantuotos, dabar yra tarptautine teise užtikrintos. Tai yra mūsų partijos politikos didelis laimėjimas, didelis liaudies respublikos pasiekimas".

Tačiau Lenkijos komunistinė vyriausybė šiuo laimėjimu ir pasiekimu nepasitenkina. Ji ne tik pakartoja senus, bet iškelia ir naujus reikalavimus V. Vokietijai. Šit 6 pagrindiniai jos reikalavimai:

1. Nuostolių atlyginimas už išvežtuosius II pasaulinio karo metu lenkų darbininkus į Vokietiją.

2. V. Vokietijos vyriausybė privalo pilnai vykdyti išpareigojimus, kurie yra surišti su galutinai nepažeidžiamu Oderio - Neisės ir Elbės sienų pripažinimu.

3. V. Vokietijos vyriausybė privalo sunormalinti (Nukeita į 2 psl.)

"Miško broliai" savo stovykloje Rako miške prie tokio pat stalo, prie kokio valgydavo giriose Lietuvos partizanai. Iš kairės (d.): P. Vilkelis -- Angelas, E. Butėnas -- Dėdė, A. Vaitkevičius -- Barzdyla, A. Derenčius -- Garvežys, skautininkas J. Šalčinaitis -- Uosis, J. Kapačinskas -- Naktis ir V. Lukas -- Šerkšnas. Stovyklos aprašymas tilpo praėjusios savaitės skiltyje "7 Dienos Čikagoje".

Lietuvių Foto Archyvo nuotrauka

laiškai Dirvai

KALBANT APIE BALFĄ

Daugelis Balfos steigėjų, ilgą laiką dirbusių bei remusių būvo labai nustebinti Drauge š.m. liepos 15 d. numerio paskaitę K. Brž. straipsnį, liečiantį Balfos veiklą.

Nuostabu ir tai, kad ši viena iš pačių svarbiausių mūsų išsivijimo organizacijų ilgą laiką už jėgas iki šiol savo veikloje išlikusi visiškai darnumo dvasioje, 1944 m. besisteigdama nugalėjusi visas dideles politines klūpas, sutiktas iš Lietuvos okupanto patikintų JAV pareigūnų ir lietuvių Laisvės bei Vilnius kvilginių trukdymų, dabar taip pat vis dar mūsų tėvynėje einančios okupanto spaudos visokiais būdais šmeižiama ir provokuojama, tai sunku suprasti, ko siekia K. Brž. stengdamasis iškraipyti Balfos veiklos paskirtį.

Pradėkim nuo daug metų diskutuojamo Balfos patalpų klausimo, už ką straipsnio autorius kaltina centro valdybą, kad šioji nuomonės keičia trim atvejais: 1) perduoti namą ir pirkti saugesnę vietą, 2) perduoti

ti ir patalpas nuomot ar 3) suremontuoti ir dar laikyti.

Kiek atsimenu, tas klausimas Balfos vadovybių padiskutuojamas ir vėl taip ramiai paliekamas, Kai steigėm Balfą tas Brooklyno rajonas buvo lietuvių apgyventas ir patogus ta veiklai daugeliu atveju. Tačiau, kaip ir visur, materialiai stipriau ant kojų atsistojo lietuviai kėlėsi į geresnes ir gražesnes apylinkes, o jų vietas užėmė kitos tautybės. Tas pat vyksta ir su mūsų parapijom. Bet nelengva tokius nutarimus padaryti, o dar sunkiau juos įvykdyti, nes Balfui reikia ne vien raštinės, bet ir didelio sandėlio, kiekvienas norime gyventi gražesnėje ir brangesnėje apylinkėje ir važinėti į posėdžius švaresnėm bei saugesnėm gatvėm, bet nelengva tokių išnuomoti ir taip pat geram rajone nupirkti, kai ir vienu ir kitu atveju labai žymiai pakiltų administracinės išlaidos, gaunamos iš visuomenės aukų.

Tiesa, kad Balfas buvo apvogtas ir uždėtos saugesnės langinės. Tiesa, kad ir toji apylinkė pasidarė nebesaugi vaikščioti, bet kas gi pasakys, kur šiandien dar yra tikrai saugi vieta ne tikai tokiam didmiestyje New Yorke, bet ir aplamai pasaulyje, tokius tad laikus prigyvenome.

Tai gi perkėlimo klausimas labai opus. Juk vien tik čia vietoje keliantis pats faktas pareikalautų kelių tūkstančių išlaidų, taigi vis pasiteiraujamos sąlygos, pasvarstoma ir vėl atidedama. Be to, K. Brž. piktinasi, kad Balfos centro valdyba savo protokole prieštarauja direktorių išrinktai komisijai tikslu apžiūrėti Balfos namą ir ateinančiam Balfos seimui paruošti apžvalgą, kur keltinas Balfos centras jei tai būtina.

Na, žinote, aš pasikalbėjęs su keliais atsivusiais nuo pat įsisteigimo balfininkais labai užgyrėme centro valdybos tokių nusistatymą, nes iš K. Brž. straipsnio sužinojome, kad į tą komisiją išrinkti žmonės iš Illinois, iš Michigano ir Ohio valstijų. Kas jiems kelionių išlaidas ir išlaikymą apmokės, nes pagal autorių jie turės čia pabūti, mat, turėtų visą studiją atlikti, taigi pagyventi bent savaitę.

O be to, šitoks komisijos sąstatais naiviai skamba. Argi iš už tūkstančių mylių atvykę svečiai per trumpą laiką geriau išstudijuos už čia pat gyvenančius, savo miestą ir jo apylinkes gerai pažįstančius balfininkus, kurių čia netrūksta, o taip pat ir artimieji iš New Jersey ir Connecticut valstijų.

Toliau K. Brž. kritikuoja centro valdybą, kad ji direktorių suvažiavimuose reikalauja laikytis Balfos statuto keliant naujus painiylmus ir balsuojant už juos, K. Brž. cituoja iš protokolo, būtent: "Dėl direktorių tarybos pirmininko posto centro valdybos nuomonė yra, kad netikslu buvo pirma išrinkti asmenį užimti pareigas, kurių nėra numatyta Balfos statute. Jeigu keičiant statutą (o jį gali keisti tik Balfos seimas) bus įvestas direktorių tarybos pirmininko postas, tada bus galima išrinkti asmenį toms pareigoms užimti".

K. Brž. tuo klausimu taip samprotuoja: Tiesa, Balfos statute nėra pažymėta, kad direktorių taryba privalo išrinkti pirmininką, bet taip pat nėra parašyta, kad negalima išrinkti ir turėti pirmininką...

Keista, kad K. Brž., lyg būdamas visiškai naujokas organizacinėje veikloje, kalba nesąmones, mas visiškai naujokas organizacinėje veikloje, kalba nesąmones. Juk jau ir vaikų organizacijų nariai gerai žino, kad kiekviena organizacija ar institucija gali veikti tik savo priimto statuto ribose, o statuteose surašoma tiksliai tai, kas galima daryti, todėl jie yra trumpi, o jeigu pradėtume rašyti kas ne galima daryti, tai reikėtų net keletą tomų kiekvienai organizacijai prirašyti. Faktiškai, ko nėra statute parašyta, to negalima daryti.

Augorius nurodo ir tai, kad Balfos revizijos komisija savo laiku buvo išrinkta, ko taip gi tada dar nebuvo pramatyta statute.

Noriu K. Brž. priminti, kad ir šiuo atveju nebuvo teisėtai pasielgta, bet, kai niekas iš kompetingų asmenų į tokius reiškinius nekreipia dėmesio, taip ir praėina. Tačiau ir čia juk dar neaiškia, kad Balfas iki to laiko neturėjo kontrolės. Jo atskaitomybė griežtai tikrina JAV federalinės ir valstijos valdžios inspektoriams, tuo labiau, jog tai yra ne pelno, nuo mokesčių atleidžiamą organizaciją.

Tenka tik užgirti Balfos centro valdybos nusistatymą eiti pareigas griežtai prisilaikant statuto. O aukščiau minėti direktorių nuobalsavimai parodo tik jų paviršutiniškumą organizacijos reikaluose. Esu dalyvavęs beveik visuose seimuose ir puikiai tą pastebėjęs. Matydamas, kaip nevie na mūsų didžiųjų organizacijų buvusios vieningos ir darnios veiklos eilėje paskutiniu laiku pradėjo nebesutarti, tuo silpnindamos tą veiklą ir daug dirbusiųjų atstumdamos, susirūpinau ir na aš vienas, tai paskaitę aukščiau minėtą K. Brž. straipsnį, kuriuo turima tendencijos organizaciją nesantaiką įnešti ir į 30 beveik metų vieningai veikusių, visas politines pasaulėžiūras apjungusių Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą.

(aj)

PATIKSLINIMAS

Š. m. liepos mėn. 19 d. Dirvoje, pranešime iš Los Angeles apie ten staiga (širdies priepuoliu) mirusį Vytautą Činiką parašyta:

"Nuo 1939 metų pradžios iki bolševikų okupacijos dirbo Tauragėje, kaip ūkio Banko direktorius ir šalia savo tiesioginio darbo vadovavo šauliams."

Netiesa: nuo 1937 metų Tauragės šaulių Kuopos vadovu buvo žemiau pasirašęs. Juo buvo iki okupantai — rusai — bolševikai Lietuvos šaulių Sąjungą likvidavo 1940 metais.

Šaulys, atsargos karininkas Činikas, spėju — tas pats, — gyveno tuo laiku Panevėžyje ir ten vadovavo šauliams.

Jurgis Jašinskas
So. Boston, Mass.

SLA VIEŠAS PAREIŠKIMAS

'Pasaulio Lietuvis' 1972 -- Jaunimo Metų birželio mėnesio laidoje apžvalginiam skyriuje, pavadintame "Veiksniuose-Visuomenėje", nebuvo užmirštas ir Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (žr. 387 pusl.).

Čia yra paminimi šios organizacijos šiais metais vykdyti rinkimai: atstovų į Seimą ir naujos Pildomosios Tarybos -- ir duodamos apie SLA atsitiktinai parinktos žinios, kurias kiek anksčiau yra teikęs lietuvių visuomenei Juozas Audėnas Kanados savaitiniame laikraštyje 'Nepriklausoma Lietuva'.

SLA Pildomosios Taryba mano, kad kiekviena žinia, dedama 'Pasaulio Lietuvis' turi būti teisinga. Ji tokia bus, jei ji bus duodama iš deramo šaltinio, jei bus paremta atsakingumu tų žmonių, kurie tam atsakingumui yra išakmiai sipareigoję.

Nenormalu jau tai, kad 'Pasaulio Lietuvis' naudojasi 'Nepriklausomos Lietuvos' duodama žinia, tai yra, naudojasi šaltiniu Kanadoje, kai apie SLA gali būti geriau informuotas iš paties SLA organo 'Tėvynės', išeiinančio dabar kas antrą savaitę. Juk 'Tėvynės' keliose laidose tilpo išsamūs daviniai apie rinkimus. Taip pat anksčiau tame pat organe pati Kontrolės komisija pateikė savo pranešimą už mini-

KITI RAŠO

Jaunimo kongreso trūkumai...

Tėviškės Žiburiai (liepos 27) savo vedamajame pasidžiaugė laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresu, nurodo ir keltą trūkumų:

"Vienas didžiųjų trūkumų buvo nepakankamas atoliapis idabartinius Lietuvos jaunimo žygius. Kai Kaune ir kitur liepsnojo gyvybės aukų ugnis, laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongrese ji turėjo irgi suliepsnoti, panašiai, kaip Simo Kudirkos atveju. Kai Chicago suplaukė tūkstančiai lietuviško jaunimo, reikėjo išeiti į gatves ir pareikėti pasauliui savo protestą prieš Lietuvos okupaciją. Nebuvo laiko? Per tiek dienų! Vis kam to laiko užteko, tik ne demonstracijai. Galėjo būti mažiau paskaitų, mažiau pramogų -- nuo to niekas nebūtų nukentėjęs. O masinės demonstracijos nebuvimas paliko išpūdį silpno atoliapio į esminį gyvybinį tautos reikalą. Tiesa, kongreso metu apie jį buvo užsimenama, įsteigta net R. Kalantos vardo premija, bet tai mažo masto dalykai, negali atsverti plataus užmojo, kurį kongresas galėjo padaryti, bet nepadarė. Šią mintį ypač sustiprino estai. Tą šeštadienį, liepos 15, kai mūsų kongresinis jaunimas ruošėsi stovyklauti 10,000 estų žygiavo

mą 1969-1970 m. kadenciją. Tuo būdu 'Pasaulio Lietuvis' paskleidė dvi neteisingas žinias ir iš tokių žinių padarytą perdėm klaidingą išvadą.

Netiesa, kad SLA Kontrolės Komisija neatlikusi pareigos, uždėtos jai pagal SLA Konstituciją, ir taip pat, netiesa, kad rinkimuose tebesavo 10-25% SLA narių. Iš tikrųjų balsavo 25-30% turinčių teisę balsuoti ir Kontrolės Komisija laikėsi visą jos kadenciją neprasilenkdamas su Konstitucijos nuostatais.

Gaila 'Pasaulio Lietuvis' dėl jo naudojimosi Juozo Audėno netikromis žiniomis ir gėdinančiomis išvadomis, kalbančiomis net apie SLA agoniją.

Ta "agonijoje" esanti SLA, savo tik neseniai buvusiam Seime -- Miami Beach, Floridoje vien iš Tautiškių Centų Fondo paaukojo: Pittsburgho Universitete lietuvių kambariui išlaikyti -- 200 dol., IV Tautinių Šokių Šventei -- 500 dol., stipendijai studijuoti lituanistiką -- 500 dol. ir jaunimo informaciniam biuleteniui -- 500 dolerių. Ar IV Tautinių Šokių Šventė nebuvo organizuota Lietuvių Bendruomenės vardu?

Vien tik šių faktų šviesoje, argi SLA užsitarnauja, kad betkas turėtų teisę skleisti apie jį neteisingas žinias, o ypač ar užsitarnauja, kad tai darytų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės oficiozas 'Pasaulio Lietuvis'?

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Taryba

Toronto gatvėmis su plakatais "Freedom for Estonia". Didelę dalį demonstracijos dalyvių sudarė jaunimas, atvykęs į estų dainų šventę, tautinių šokių ir ritminės gimnastikos spektaklį. Ir visa tai įvyko tą pačią dieną plačiausiu mastu. Paliko nepaprastą išpūdį. Estų žygis nuskambėjo visais tarptautinės komunikacijos kanalais.

Prie jaunimo kongreso trūkumų priklauso ir pamaldų klausimas. Kažkodėl jam nebuvo teikta pakankamai dėmesio. Nei katalikų, nei evangelikų pamaldos nebuvo įrašytos net programoje. Tiesa, provizoriškai buvo numatyta maldos manifestacija sekmadienį 11 v.r., Chicagoje prie Field muziejaus, kur vyko sovietinė paroda, bet vėliau buvo pranešta, kad ten įvyks Mišios 9 v.r. Susirinko palyginti, mažas būrys tautiečių, nors buvo suvažiavę tūkstančiai jaunimo ir senimo. Dar liūdniau buvo su pamaldomis Kento universitete, kur į baigiamąsias pamaldas iš 300 asmenų susirinko tiktai apie 20. Romuvos stovykloje, kur buvo daugiau kaip 400 jau-

nimo, svečių dieną Mišias atnašavo septyni kunigai, bet jose dalyvavo gal tik ketvirtadalis. Jau geriau buvo Toronte, kur užbaigos pamaldose sekmadienį, 2 v.p.p., dalyvavo gausus būrys jaunimo, tačiau dalis jo kėlė šventovės kieme. (Evangelikai turėjo atskiras pamaldas). Visi tie reiškiniai turėtų atkreipti dėmesį ypač jaunimo dvasios vadų, kurie kongrese uoliai dalyvavo ir kaikur net vadovavo. Jei tai buvo rengėjų neapdairumas, ateityje gali būti atitaisytas. Bet jeigu tai dabarties jaunimo dvasinės būsenos apraishka, reikėtų rimtai susirūpinti. Kad minėtuose reiškiniuose glūdi greičiau antroji prielaida, rodo pvz. ir kongresinės stovyklos laikraščio išanginis rašinys. Ar tai nebus slypinti tendencija išstumti religiją iš vertybių skalės, pasitenkinti vien tautiškumu, paremtu ateistinėmis nuotakom? Tuo keliu vėrcia eiti sovietinis aktyvas pavergtoje Lietuvoje, bet kas skatina tokią kelią išsivijoj?

WANTED AT ONCE
HYDROTELL OPERATORS
Experienced, work on the cast
dies, air conditioned shop, over-
time and benefits.
CUYAHOGA INDUSTRIES
17920 S. Waterloo
216-481-3040

(58-64)

NAUDOKITĖS PROGA — SKRISKITE PAPIGINTA KAINA Į LIETUVĄ RUDENĮ IR ŽIEMĄ

Walter Rask-Rasčiausko vadovaujamas American Travel Service Bureau šiais metais yra suorganizavęs daug grupinių kelionių į Lietuvą.

Jis pirmasis pradėjo organizuoti ekskursijas ir tą darbą sėkmingai tęsia jau 11 metų. Jo keliones tvarkingai suplanuotos ir visuomet vyksta sklandžiai.

Dar yra kelios vietos sekančiose ekskursijose:
CHICAGO-NEW YORK SPALIO MĖN. 2 D. —

15 dienų kelionė,
iš New Yorko \$660.00 + tax,
iš Chicagos \$760.00 + tax*
11 dienų Lietuvoje.

PRALEISKITE KALĖDAS IR NAUJUS METUS LIETUVOJE.

CHICAGO-NEW YORK GRUODŽIO MĖN. 21 D. —

14 dienų kelionė
iš New Yorko \$660.00 + tax,
iš Chicagos \$760.00 + tax*
11 dienų Lietuvoje.

* Total tour prices are subject to airline agreement and government approval.

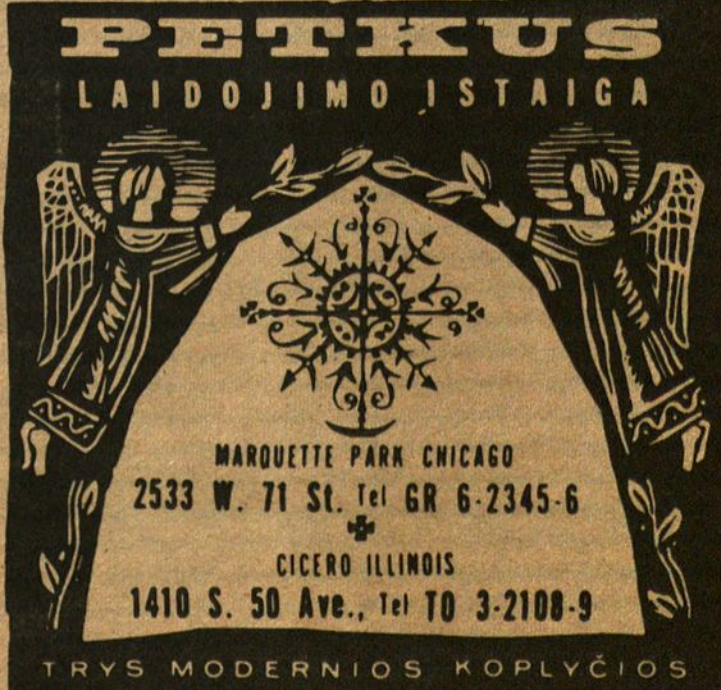
Dėl informacijų kreipkitės į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Jei planuojate bet kur keliauti — kreipkitės pas mus. Paruošime kvietimus giminėms atvykti į Ameriką. Teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname lėktuvų bilietus ir reikalingas visas.

PETIKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTU • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SPARTINA LIETUVIŲ JAUNIMO NUTAUTINIMĄ

Kiekviena tauta nedaug turi herojų, kuriems idėja kyla aukščiau už kasdieniškus rūpesčius, netgi už savo gyvybę.

Lyg skubėdami pademonstruoti, kad ok. Lietuvos jaunimas "atsidavęs" tarybiniam režimui lyg verždamiesi kuo veikliausiai išsklaidyti laisvės idėjos vardu susidėginusių jaunųjų dūmus, okupanto tarnai, Vilniuje, Lenino aikštėje, skubomis suorganizavo "tarybinių tautų draugystės" šventę.

Renginys sutraukė apie 30,000 žiūrovų. Nežinia, koks čia procentas buvo rusų? Į renginį atgabeno saviveiklos ansamblius iš Gudijos, iš Leningrado... Į garbės ložes, pastatytas prie estrados sugūžėjo, kaip visuomet, būrys kvailių, "partijos ir vyriausybės" žmonės, kurie gyvena iš proreži miniai sakomų kalbų.

Šventė pradėta programine sovietine V. Lebedevos sukomponuota daina: Choroša strana radnaja... Daina atlikta lietuvių kalba.

Komjaunimo Tiesa (Nr. 128), taip pristato tą renginio atidarymą:

Liejasi galingas Lietuvos TSR liaudies artisto V. Daunoros (balsas) Plaukia dienos mums plačiai ir tiesiai / Tartum Volga potvynių metu, / Atviri keliai visur jauniesiems - / Ir senimui pagarba kartu...

Dainuoja jis šią vieną mėgstamiausių savo dainų...

Kaip visi gerai atsimeina, tas pat V. Daunoras, atvykęs propagandinių gastrolių Amerikon, tvirtina, kad jo "mėgstamiausia" daina yra "Kur bakūžė samanota!"

Ar nėra V. Daunoro talentas tikrai gailiai pažabotas sovietinės propagandos įrankis?

Kokia ironija tos dainos akivaizdoje. Buvo pagerbtuvės nukankintam (vėliau reabilituotam) bolševikiniam veikėjui lietuviui Angariečiui. Kokį draugiškumą "vyresnysis" brolis tada rodė, lietuviui, politiškai paklydusiam mūsų broliui, kada, kankinimo procese jam lupo odą nuo lytinių organų?...

Leningrado ir Kaliningrado (Karaliaučiaus) saviveiklos ansambliai (visi rusai) smagiai šoko po plačiu transparantu: Tautų draugystė. Lietuviai nesijautė šeiminingais, gavę tikrai programos dalelę atlikti. Lietuviai šlame renginyje, kad ir savo sostinėje, tebuvo tikrai plačios sovietinės masės dalis, inamiai savo namuose. Tokie renginiai, rusų nuomone, sekmingai tarnauja tautinės sąmonės prigesinimui. Todėl sovietai nesigaili tam nutautinimo įnagiui nei darbo, nei rublių.

Šią "šventę" baigiant, paaiškėjo vyriausias tikslas ir garsiausia estrados melodija. Tai buvo pareiškimai, panašūs į šiuos (Komjaunimo Tiesa, Nr. 128):

"Ilgiausių metų -- brangiems svečiams, ilgiausių metų -- Tarybų Sąjungai, ilgiausių metų -- šlovingajai Komunistų partijai, kuriai vadovaujant, tarybinė liaudis kuria šviesų komunistinio rūmą".

Tad kuo skiriasi dabartiniai propagandinių renginių finalai, nuo "asmens kulto" periodo tradicijų?

Ta pati padlaižiška li-tanija savo ponams ir dykaduoniams. "Darbo liaudis" dirba, propagandos dykūnams stato ložes prie renginių estrados! Tokie "draugystės"

A. Barkauskas, kompartijos centro komiteto sekretorius, sugavo tas "raganas" už jų šluotų.

Tai rašytojo J. Mikėlinsko apysaka "Laukinė Obelis" ir atskiros rašytojo J. Apučio novelės rinkinyje "Horizontu bėga šernai". Tuose kūriniuose dominuoja "absurdiškos ir beprasmiškos situacijos bei kolizijos", tvirtina Barkauskas. Tai svetimos tendencijos socialistinėje literatūroje, tvirtina Barkauskas, tapęs literatūrinių žanrų žinovu.

"Apie tokių tendencijų žalingumą principingai buvo kalbama Rašytojų ir Dailininkų sąjungų valdybplenuose", daug-sakančiai primena Barkauskas paklydusiems autoriams.

Juozas Aputis gimė 1936 metais. Jis tikras sovietinės indoktrinacinės sistemos auklėtinis. Dirba "Literatūros ir Meno" redakcijoje. Vienintelė jo "kaltė", tam tikro savitumo poeškiei. 36 metų amžiaus rašytojas, išaugęs partijos šešėlyje, pasirodo, gali "klysti", kaip ir "buržuazinės" kultūros ragavęs senioras. Jonas Mikėlinskas, gimęs 1922 metais, teoretiskai svarstant, jau artesnis prie pražūtingos "buržuazinės" itakos. Išivarejęs pusišimtį metų amžiaus, Mikėlinskas, biržietis, buvo (1963) Rašytojų sąjungos prozos konsultantas. Jo

vardu sumontuoti paren-gimai turi vieną svarbų "komunizmo statybą" būtiną tikslą -- mūsų tautos tautinio potencialo bukinimą.

kūryboje (nuo 1960) jaučiamas polinkis į impresionizmą. Bent ankstyvoji jo proza savo siužetais ima sovietinės mokyklos tematiką.

Tokie yra Barkausko taikiniai rašytojų tarpe.

Bet svarbiausia bėda yra su kūrybine teorija. Išsiveržęs iš indoktrinacinių pančių teorizavimas yrapavojingesnis už spontanišką savitumo prasiveržimą meno kūrinyje. Čia puolimo objektu tapo literatūros kritikas Vytautas Kubilius.

Gimęs 1928 metais, V. Kubilius ižengė į bolševikinį sąmyšį, sėdėdamas gimnazijos suole. Vy-ras laikėsi už privalomų vadelių. NAGRINĖJO Lietuvos revoliucinę poeziją. Tai yra bolševikinis arkliukas -- rankioti netiš-eivijoje bet kurio grafo-mano rašytus gabalėlius, jeigu tik tuose gabalėliuose pajunta balsą prieš "prispaudėjus". Vėliau jis išsimuša į savistoves-nį kritiko kelią. Dalyva-vęs Lietuvos literatūros istorijos pristatyme per visiškai bolševikinius "akuliorius", talkinęs to-je knygoje kraipyti istori-nę tiesą, Kubilius duoda neblogų, užvalgesnių studijų apie J. Mači-Kėkštą, Jurgį Baltrušaitį, B. Sruogą. Čia jo vardą ima linksniuoti, maišy-dami kartu su kaltini-mais, esą, nusidėjęs marksistinei metodologi-jai ir polinkiu į revizio-nizmą. Tuo stengiasi iš-guiti savitumą iš Kubi-liaus studijų ir grąžinti jį į "revoliucinių" baro-metrų klimatą.

Tad dabar, pagriebęs V. Kubiliaus straipsnį "Talento mįslė", Barkauskas visą savo niekinimo energiją metė prieš tą literatūros kritiką.

Jau anksčiau Rašytojų sąjungos politrukai pastebėjo, kad minimas straipsnis prasilenkia su propagandinėmis režimo tendencijomis. Dėlto kritikas buvo apkaltintas "subjektyvizmu".

"Talento mįslė" rašinyje V. Kubilius priartėja prie sveiko, universaliai priimto credo: talentas yra vertybė savyje. Tai reiškė, kad netinka talentui diktuoti, įsakinėti, tempti jį ant savo režiminio korpaliaus. Tai "nuodėmė"! Tai "klaida"! Ir Barkauskas skelbia, kad V. Kubilius "ne teisingai suabsoliutino vi-dinį meninės kūrybos dėsnį". Barkauskas tvirtina, kad kūryba turi paklusti "visuomenės reglamentacijoms". Barkauskas nori matyti rašytoją valdininką, kuriam galima kelti tarnybos kategorijas, o reikalui esant, skirti pa-peikimus. Tai tipingas bolševikinis požiūris į kūrybinę sferą.

"Šis V. Kubiliaus straipsnis išreiškė anarchistinę kūrėjo sampratą", pyko Barkauskas, "nes talentas, šio kritiko nuomone, yra gimęs pats sau ir negali niekam tarnauti. O reikalavimas tarnauti visuomeniniams idealams, esą, reiškias jo žlugdymą ir varžymą".

Reikėjo laukti du dešimtmečius, kol bolševikinėje sistemoje literatūros kritikas drąsiau iš-

tartų elementarinį laisvos kūrybos aptarimą. Tik tamsiausieji žmonijos laikmečiai (viduramžiai) varžė kūrybinę laisvę. Tai, savė esmė, yra aksioma. Bet netaip yra Barkausko aplinkoje. Jis tvirtina: "atitolimas nuo aktualių socialinio gyvenimo klausimų yra vienas iš rimčiausių meninės kūrybos ir kritikos trūkumų".

Nedviprasmiškai Barkauskas deklaruoja: "kiekvienas menininkas turi ištikimai, atvirai tarnauti komunizmui, o ne dairytis į šalis, ne stoti į pašalinio stebėtojo pozą. Mes vertiname tokią kūrybą, kuri kupina komunizmo idealų".

Kokią gi "komunizmui tarnaujančią kūrybą" respektuoja Barkauskas ir stato pavyzdžiu V. Kubiliui, J. Mikėlinskiui ir J. Apučiai?

Barkauskas nurodo kuria kryptimi eitina. Jis nurodo konkrečius takus. Štai Kompozitorių sąjungą pasisakė už masinius muzikinius žanrus. Tai dėmesys saviveiklinei estradai, restoranų ir kavinių muzikai. Barkauskas išitikinusiai tvirtina, kad šitokio kalibro "kūryba" įvestina į literatūrą. Pavyzdžiu ima "Po-ezijos pavasarius", es-tradinius poetų pasirody-mus, skaitant propagandi-nius arba bespalvius

skambančius savo kūrinėlius.

Barkauskas mato literatūros gyvenime propagandiniai - estradiniai vaizdai: poetų susitikimas su žemdirbiais ir darbininkais, su kariais ir studentais. "Minimas tradicijas reikia visokeriopai puoselėti ir testti", pataria jis literatams.

Bet argi tokia beviltiška "anarchistinių ir subjektivistinių" klystančių literatų aplinka? Visai ne! Yra šviesių pragiedrulių. Barkauskas plačiai sustoja ties tokiu kultūrinio fronto pragiedruliu. Tai naujos (visad taisomos) laidos "LKP istorijos apybraižos" tomas!

Tačiau leidyklų darbas reikalauja pasitempimo. "Mažai leidžiama ateistinės literatūros, knygų apie tarybinio žmogaus didvyriškumą".

Radijo laidose, televizijoje dar pilna "neįs-pūdingos paviršutiniškos medžiagos, sausų skaičių, trūksta polėkio, įkvėpiančio žodžio, persunkto komunistiniu ištikiminiu meile savo didžiajai Tarybų šaliai". Štai jums ir Vilniaus bei Kauno eterio bangos!

Gera! atestuoti laikraščiai "Tiesa", "Sovietiskaja Litva", "Vals-tiečių laikraštis" ir "Komunistas". Esą, tuose leidiniuose (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas

Su šokiais ir dainomis, su linksmu pabendravimu -- kone senovinių vestuvių turtingu puošnumu pranzė didysis Jaunimo seimas. Dar ilgai gyvensime įspūdių vaišėmis: lietuviško šokio švente ir studijų mintimis, praturtėję naujai atvertais tautinės prasmės šaltiniais, asmeniškais susitikimais ir pokalbiais, įdomiomis pažintimis ir naujų pasiryžimų paskatomis. Visa tai suteikė gausaus dvasinio maisto protui ir širdžiai. Tad stenkimės greitai nepamiršti, dar minėkime tarpusavy ir gvildenkime, kad ilgainiui savo asmens pasaulį dar gyvesniems darbams išjudintume ir tautiniam bendravimui dar tvirtesnius ryšius supintume.

● Studijų dienose posėdžiavo ir šokiuose lakdinosi jaunimas, bet sunkiąją ruošos ir vadovavimo dalį tempti padėjo nemaža parama ir vyresnieji -- todėl abejai dar tebesijaudiname, aptardami šių didžiųjų suėjimų rezultatus. O svarbu dar smulkiai aptarinėti ir, nors visa buvo taip žavinga -- reikia ir trūkumus nepažitrėti, kad netrukus, už keleto metų, panašų sąskrydį -- šventę dar tobuliau suruoštume. Mūsų tautinė gyvybė ir kultūros šviesa teklia dar aukščiau ir tedžiugina mus pasididžiavimu, kad esame lietuviai, gabi ir veikli, ryškia žvaigžde sutviskanti ir svetimųjų pasigėrėjimą kelianti tauta!

● Jaunimo Kongreso įvadu giliai prasmingą kalbą pasakė A. Saulaitis. Daug jo minčių teliks mums ilgam įsidėmėtinis ir svarstytinis, vykdytinis. Platus, tolerantiškas požiūris, ramiai jautri dėstymo tėkmė, realus, gyvenimiškas pagrindimas. Nevienas posakis imtinai kaip tema mūsų susirinkimų pokalbiams bei svarstymams. Štai keletas pavyzdžių:

-- Išsivijos lietuvių jaunimui prasmės ieškoti yra -- tapti bendruomenės nariu, bendruomenėti. -- Juk iš tikrųjų čia visa įeina drauge: gyvai ir nuoširdžiai priklausyti lietuviškom draugijom, skaityti ir gilintis į savą spaudą, remti savas parapijas ir mokyklas bei kitokias įstaigas, gerėti su visokiom pažinrom, neužsisklęsti savo siaurame klauke... Taigi, jauni ir seni ir vidutiniai -- dar bendruomenėkime!

-- Esminė sąlyga jaunimui lietuviškon šeimon įtraukti yra suaugusiųjų vienybė ir sugyvenimas... Tautiškumo prasmė atrandama ne tik gražuose paskaitų žodžiuose, bet ir tame darname, kur sąmoningai veiksmams ir pasąmoniniams jausmams remiasi esminėmis tautiškumo vertybėmis... Suaugusiųjų mokytoikos ir pažitros yra tas mūšio laukas, kuriame sudaromos sąlygos išsivijos jaunimui lietuviškai bręsti... -- Šios vien iš pradžių paskaitos A. Saulaitio mintys paskatina mus, itin vyresniuosius, daug ką pergaltoti, kai ką, gal būt, keisti ir kai kam naujam ryžtis.

● Idomus paskaitininko A. S. paminėtas realus pavyzdys, kai suaugėlis, bardamas jaunuoli dėl marijuanos rūkymo, patsai vienoj rankoj laiko cigaretę, antroj -- svaigalo taurelę... Arba ir tokią jo pastabą: Kartais lengviau susikalbėti katalikui su žydu ar evangeliku, stačiatikiu, negu vienam katalikui su kitu. O apie savos kalbos mokėjimą bei vartojimą A. Saulaitis jaunasis, vienas iš sąmoningiausių jaun, kartos atstovų, taip išsitaria: Tautinė gyvybė visai be kalbos yra neįmanoma, nes -- "kaip mes galim būti lietuviai ar save tokiomis laikyti, jeigu nekalbėtume lietuviškai arba nežinotume daug apie Lietuvą".

● Šokių šventės proga mūsų veikėjai gavo ir vieną gerą pamoką. Prezidento žmona pasveikino ir tinkamų minčių pluošteli išreiškė per vieną minutę, kaip vieno korespondento buvo rašyta! Na, jei esame taip lėto būdo, sveikinimus reikškime 2 arba 3 minutes, bet ne daugiau! O tasai baltašvarkis, kaip girdėta sakant, žiūrovus nemaža suerzines perligu šnekėjimu -- dabar tenesirodo viešojo scenoj bent pusmetį, kad užmirštume neskanų įspūdį...

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS
VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pesčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 45 dol. ir 60 dol. savaitei dviems asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari nuo gegužės pabaigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidausti nuo lietingo oro

Eugenija ir Jonas Jasinskai
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

Raganų medžioklė...

(Atkelta iš 3 psl.)

diniuose netrūksta polėkio ir įkvėpiančio žodžio! Klekvienas, kas matė tuos murzinius lapus, tas keturlapes paklodes, galėtų būti visiškai kitos nuomonės. Tai leidiniai, kurie rodo, kaip negalima leidinio redaguoti. Juose, pav. A. Sniečkaus apyskaitiniai pranešimai ištysta į visos savaitės numerius. Bet, jeigu jau Barkauskas reikalauja pirminio dėmesio ne literatūrai, bet "restoranų ir kavinių" estradai, jis, aišku, geros nuomonės apie A. Sniečkaus "polėkį ir įkvėpiančių žodį".

Ko gi bendrai nori tas Barkauskas iš "kūrybinės inteligentijos?" Netoli pabaigos rlogso toks kalbos abzacas:

"Būtina nuolatos didinti kiekvieno darbo žmonių kolektyvo susiklausymą, žadinti nepakantumą vietininkiskumui, egoizmui ir kitiems neigiamiems reiškiniams. Pagarba žmogui, dėmesys jo poreikiams turi būti derinamas su reiklumu, vidine drausme, atsakomybę už savo darbą ir poelgius. Pirminės partinės organizacijos, komjaunimas, profsąjungos turi nuolat kovoti prieš girtavimą, amoralumą, priyatininkiskąs nuotakas, kyšininkavimą, miesčioniškumą, prieš tuos, kurie pernelyg vaikosi įvairiausių buržuazinio pasaulio madų, prieš ilgaplaukių kultūvėlas, hipių pamėgdžiotuos. Ir kovoti ne apskritai, o konkrečiai kolektyvuose. Liberalizmas, susitaikymo atmosfera -- tai visų neigiamų dirva."

Be abejo Barkauskas girdėjo, kad netgi caro cenzūros sąlygose toks rašytojas satyrikas, Gribojedovas, savo komedijoje pristatė tamsuolį generolą Skalozubą, kuris prieš pusantro šimto metų kalbėjo Barkausko sakiniiais. Tas generolas - karikatūra viso pikto šalinių matė... liberalizme! Jo dvieilis išliko, kaip motto Barkausko kalbai: Norint piktą panaikinti veikliausiai, / surinkti vi-

sas knygas, sudeginti jas greičiausiai!

Taip, prisidengus pasirošimu Sovietinės imperijos jubiliejui, puola tvarkytis bolševikiniuose akligatviuose. A. Sniečkus paskelbė apie "partibilietų peržiūrą", kas reiškia, kol kas, be krauję "čistką" partijos eilėse. Barkauskas išskėstomis rankomis puolė gaudyti raganas kultūrinio sovietinio gyvenimo chaose. Jis ieško knygų, kurioms sudeginti jau turi paruošęs degtuką. Tamsiausių inkvizicijos bei čekos urvų aidai atskamba jo užtikrinime: "mes turime ryžtingai kovoti prieš bet kokius nacionalizmo ir šovinizmo pasireiškimus, prieš įvairias, dažnai 'pagražintas', užmaskuotas revizionistines sroves ir koncepcijas".

Susideginimų liepsnos sivilina akis bolševikiškiams budeliams -- kas toks tas Antanas Barkauskas? Gimęs 1917 metais, nuo 1940 metų jis komjaunuolis. Jis ištėjo komjauniman, kada kompartija buvo legalizuota per pirmąją bolševikinę invaziją. Pabėgęs iš Lietuvos, naciams išiveržus, jis rado ramia užuovėją Maskvoje, kur mokėsi Aukštojoje partinėje mokykloje. Sugrįžęs su Raudonąja armija ok. Lietuvos gabiai išsilaukė aukštesiose pareigose, nekryptelėjęs į "revizionizmą", nuolatos stovėdamas už gerai laviruojančio partiniuose skersvėjuose Sniečkaus nugaros.

A. Barkauskas yra akilas, primityvus partinės mašinerijos įrankis. Tokius partija vertina. Istorią atras jiems aptarimą. Barkausko kalba stebėtinai reljefiškai atidengia tą sovietinę tikrovę, kurios pasižiūrėti į ok. Lietuvą vyksta kaip tik tie išeivijos nariai, kurie save prisistato "liberalais"! Xx

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

NEOLITUANŲ VASAROS STOVYKLOS IŠVAKARĖSE

Mt. Snow, Vermonte, kur įvyks neolituonų stovykla.

Korp! Neo-Lithuania vasaros stovykla bus nuo rugpiūčio mėn. 27 d. iki rugsėjo mėn. 4 d. pasakys kai gražioje Thunderbird Lodge Mt. Snow, Vermont. Primenama, kad dar yra viena kita laisva vietelė. Kolegos-ės, kurie norite gražiai ir išpuodingai praleisti vasaros atostogas, tai paskubėkite pranešti kol. Br. Kasakačiui, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago Ill. 60629. Tel. 788-7707.

Stovyklos vadovybė jau sudaryta. Vadovas -- fil. dr. Eugenijus Noakas iš New Yorko. Jo pavaduotojas -- fil. Jurgis Lendraitis iš Bostono. Administratorius fil. Bronius Kasakačis iš Chicagos. Mergaičių vadovė -- sen. Audronė Pavilčiūtė iš Chicagos. Vyrų vadovas fil. Rimas Bitėnas iš New Yorko. Tėvūnas -- sen. Romas Česas iš Chicagos. Sporto vadovai: mergaičių -- Irena Šnekutytė, vyrų -- senj. Rimas Maurukas iš Clevelando. Laikraštėlio "Naktibalda" vyr. redaktorius senj. Romas Česas iš Chicagos.

Tai gi, kaip matome be veik visą stovyklos vadovybę sudaro jaunimas. Tai džiuginantis reiškinys, nes žingsnis po žingsnio visa Korporacijos veikla pereina į jaunųjų rankas.

Smulkesnė, šios penkioliktosios vasaros stovyklos programa, netrukus bus paskelbta Dirvoje.

Šia proga primenama visiems stovyklautojams kad visi privalo turėti spalvas. Su spalvomis klausoma paskaitų, su spalvomis pakeliamos ir nuleidžiamos vėliavos. Stovyklos administracija įpareigojama bausti tuos kurie nesilaikys nustatytų taisyklių, nedėvės spalvų.

Į stovyklą renkamas rugpiūčio mėn. 27 d. Kai kurie administracijos pareigūnai atvyks vieną dieną anksčiau.

Kad stovykla būtų idomesnė, tai kiekvieno stovyklautojo pareiga jau dabar pradėti galvoti, kuo galėtų prisidėti prie kasdieninių programų pavairinimo. Korporacija yra vienalytė, viena šeima, tai visi turime bendrai ir sutartinai veikti, tada pajusime tą korporantišką šilumą. Stovykloje vartojama savųjų tarp tik lietuvių kalba.

Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

PADEKA AUKOTOJAMS

Atsiliepdami į Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybos prašymą, Korp! Neo-Lithuania Klestėjimo ir Stovyklos Fondui aukojo:

Al. Mantautas, J. A. Matulevičius, St. K. Balys; dr. J. Bartkus; Edwinas Balceris, Jonas Juodikis, Petras Vėbra, A. Kiršonis, dr. Jonas Balys.

Visiems aukotojams Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba nuoširdžiai dėkoja. Tie, kurie dar neprisiuntė

Atvažiavo Nadia į Jonavą...

Jauna suvirintoja elektra Nadežda Nadubovaja, prieš keletą mėnesių Tuloje baigusi profesinę technikos mokyklą, atvyko į Jonavą. A. VASINAUSKO nuotr.

Nadia (Nadežda) Nadubovaja, simpatiška blondinė gimė ir užaugo Tuloje. Tai stambus tarybinės pramonės centras. Tula ir caro laikais buvo garsenybė. Miestas garsėjo savo "samovarais". Samovaras (virdulys), kaip žinia yra nuostabus išradimas. Be jo talkos ir arbata ne arbata, bet paprastas surogatas. Caro laikais garsėjo Tulos samovarai. Dabar tuos senus carinius samovarus Sovietinio meno paroda vežioja po Ameriką ir rodo amerikiečiams.

Nadia Nadubovaja mokslinosi Tuloje. Ji pasirinko, kaip jau ten įprasta, vyrišką profesiją -- pasidarė suvirintoja elektra. Tam ji ir baigė Tulos profesinę technikos mokyklą.

Pilnai išnaudodama jauno tarybinio specialisto karjeros galimybes, Nadia (komjaunimo paraginta), susidėjo į lagaminą savo drabužėlius, iškišo kišenėn savo diplomą ir į trečią dieną išlipo draugiškoje Lietuvos respublikoje.

Paskirstymo darbams sektorius Vilniuje jauną Tulos blondinukę nukreipė į Jonavą. Mat ten stato azoto rūgšties fabriką ir reikia suvirintojų elektra. Nadia atvyko Jonavon, įsidarbino ir pradėjo naują ir idomų gyvenimą.

-- Ar patinka Jonavoje? -- paklausė korespondentas.

-- Da, -- atsakė Nadia, -- tut vsio estj (Taip, čia visko yra).

-- Neliūdėk, gausi litovcų ir būsi laiminga, -- nusišypsojo korespondentas.

Tą pat savaitę Tulos industriniame komplekse įsidarbino jaunas suvirintojas elektra iš Kau-no, gavęs komjaunimo kelialapį dirbti Tuloje.

-- Ar patinka Tuloje? -- paklausė korespondentas.

-- Net savo šaukštą ir peilį atsivežiau iš namų, -- atsakė vyras.

-- Neliūdėk, -- patapšnojo per petį korespondentas, -- gausi Tulos komjaunuolė ir būsi laimingas.

savo aukos prašomi prisijusti, nes tolimesniam ir geresniam korp. veikimui reikalingos lėšos.

Ta pačia proga pranešame, kad dar galima užsiregistruoti į stovyklą prisijungiant užstato po \$50.00 asmeniui. Paskubėkit, nes vie-

tų yra ribotas skaičius. Registracijos čekius prašome siųsti: Broniui Kasakačiui, 7150 So. Spuding Avenue, Chicago, Ill. 60629. Telef. 778-7707.

L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

KAZIO KARPiaus TESTAMENTĄ VYKDANT

Velionio Kazio Karpiaus valia, jo palikimą paveldėjo lietuvių organizacijos ir jo giminaičiai. Džiugu pastebėti visų giminaičių sutarimą, kuriuo atsisakoma perimti Velionio turėtusius Lietuvių Tautiniams Namams Chicagoje ir Lithuanian Village Clevelande įnašus, o tuo pačiu paliekama visam laikui šiose organizacijose gyvą Kazio Karpiaus vardą.

Kazio Karpiaus testamentą vykdytojas -- Clevelando advokatas Paul P. Chalko.

MACHINISTS

For small cutting indexable tool manufacturer.
MILLING MACHINE OPERATORS
ENGINE LATHE OPERATORS
INSPECTORS
also
RADIAL DRILL OPERATOR
Apply to
FUTURMILL INC.
11929 Abbey Rd.
North Royalton, Ohio
An Equal Opportunity Employer
(59-61)

Vienas iš serijos pranešimų mūsų klientams.

Kaip ilgai turėsite energijos kovoti su tarša?

Visoj Amerikoje smarkiai išvystytas aprūpinimas elektros energija, kas reikalinga kovai su tarša -- būtent kanalizacijos, oro ir vandens valymo sistemos įrengimams.

Bet yra žmonių kurie pro medžius negali matyti miško. Jie atmeta naujų elektros jėgainių plėtimą, nes mato elektrifikacijoje tik kaip teršimo problemą.

Jie nesupranta fakto, kad elektros energija tūkstančiais atveju yra kova su tarša:

Nauja vandens gryninimo įmonė Bedford Heights, pavyzdžiui, suvartoja elektros daugiau negu 500 paprastų namų ir tokių įmonių

Ohio valstijoje yra virš 280!

Naujas oro valymo procesas įrengtas didelėje Fordo liejyklos įmonėje prie Clevelando Hopkins aerodromo, sunaudoja elektros daugiau kaip 7000 individualių namų... ir daug panašaus tipo įrengimų užplanuota statyti Northeast Ohio dalyje.

Taip, bet reikia daug elektros apylinkei valyti. Ir reikės dar daugiau.

Už tai smarkiai dirbam, kad įrengus naujus praplėtumus jėgainės... ir tuo patarnauti mūsų apylinkei.

Dabar ne laikas nustoti energijos.

The ILLUMINATING Company

Mūsų tėvai, palikdami Lietuvos kraštą, nepaliko pačios Lietuvos (1)

Aleksandro Mičiudo paskaita, skaityta II PLJK jaunimo stovykloje Romuvoje.

Mielasis Pasaulio Lietuvų Jaunime!

Pirmiausia leiskite nuoširdžiai padėkoti organizatoriams už suteiktą progą dalyvauti šiame didingame kongrese, kuriame jaunoji mūsų išeivių karta, suskridusi iš visų pasaulio kontinentų, su pasididžiavimu tvirtina, jog Lietuva gyva ir lietuvių tautos širdis stipri. Taip pat giliai dėkoju už garbę pasidalinti mintimis apie lietuviybės išlaikymo problemas ir perspektyvas Argentinoje ir Pietų Amerikoje.

Mano trumpos paskaitos pagrindinis tikslas būtų paskatinti pasaulio lietuvių jaunimą, ieškoti naujų kelių lietuvių tautos tęsimui ir jai stiprinti.

Gyvename besikeičiančiame pasaulyje, kuris nepaprastais šuoliais skuba į naują nežinią. Žmonija, atrodo, nesusi orientuoja, kur šis technologinis laiko traukinys ją neša: į naują laisvės ir vilties oazę pasauliui, ar į naują katastrofą. Ir Lietuvos bylos reikalu jaunimo ir mūsų visų atsakomybė šiandien yra gal net svarbesnė negu bet kada praeities istorijoje.

Gyvename naujų imperijų, naujų superpotencijų gadynėje. Daugelis mažų valstybių kenčia nelaisvę ir priespaudą, o jų teisėtoje kovoje yra per maža nuoširdžių sąjungininkų. Yra tikra tragedija, kad šiais laikais ne teisingi žmonės ir net kriminalai, atrodo, susilaukia daugiau dėmesio ir net užuojautos, kaip žmonės, kurių vienintelis troškimas yra gyventi laisvų žmonių gyvenimu savo žemėje. Koks paprastas noras, o kaip sunkiai jis pasiekiamas... Tačiau istorija pilna kurių.

Žinome, kiek imperijų žmonijos istorijoje subyrėjo. Subyrėjo daug imperijų, kurios buvo per tvinkusios nekaltųjų asaromis ir krauju.

Ir ar reikia stebėtis, kad imperijoms griūvant, iškilo į viršų daugelis mažesnių atsparių tautų ir joms buvo lemta istorijoje atlikti svarbų uždavinį. Tokį uždavinį yra atlikusi ir Lietuva. Žinome, jog ir šiandien lietuvių tauta atlieka savo misiją, nešdama sun-

Aleksandras Arturas Mičiudas, Argentinos Lietuvų Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirmininkas, dalyvavęs II PLJK kongrese ir jaunimo stovykloje Romuvoje pasakęs šią kalbą.

kų priespaudos kryžių. Ir tikime, kad Lietuvos laukia dar neatversti mūsų tautos istorijos lapai.

Kada mes pavartome pasaulio imigrantų spaudą, mes matome dvi sroves kovojančias viena prieš kitą. Viena srovė reikalauja užsidaryti savy, ribotis tik savu: savo spauda ir literatūra, savo mokykla ir griežtai atimti visa, kas svetima. Kita srovė siūlo atimti praeitį, priimant visa, ką siūlo juos priėmus kraštas.

Ir mūsų krašte, Kanadoje arba Jungtinėse Valstybėse, ne vienas jums primena, kad esate ne lietuviai, o amerikiečiai ar kanadiečiai. Argentinoje irgi iš senojo krašto atvykę imigrantai save vadina italais, ispanais ar lietuviais, bet už jūrų gimę jų vaikai save vadina "argentiniečiais".

Iš paviršiaus žiūrint visa tai atrodo natūralu ir suprantama, tačiau esmėje reiškia asimiliacijos ar nutautėjimo pradžią. Taip pat pastebime, kad, kaip taisyklė, nauji isikūrėliai dega savo krašto meile, kai jų vaikai, žinoma viena dalis jau dažnai gėdinasi vadintis "emigrantų vaikais" ir vengia visko, kas juos tautine prasme riša su tėvais. Sekančios generacijos, pamaži tirpdamos naujajame krašte, lyg ir kiek grįžta prie sentimentalaus prisirišimo senajam kontinentui ir tėvų žemei.

(Tokį prisirišimą, pavyzdžiui, rodė Amerikos prezidentas Kennedy Ai-

rijai). Daugeliu atvejų tai yra jokios gilesnės reikšmės neturintis romantiškas gestas ir daugiau nieko. Kaip matote, jaunimas atsiduria kryžkelėje. Kuriuo keliu eiti? Laikytis tėvų ir namų, ar laikytis naujo krašto papročių? Mes turėtume atmesti užsidarymo ar "ghetto" politiką. Lietuviškas "ghetto" išeivijoje gali vesti prie savižudybės. Užsitarę lietuviai tariasi saugoją privileijuotas vertybes, kurios yra tikrai jiems vieniems. Tikrumoje, jie, užsisklėsdami savyje, užtrokšta ir nyksta. Aš sakyčiau kad "ghetto" yra silpniems, kai protingas ir kūrybin-

gas išsijungimas į pasirinkto krašto gyvenimą yra stipriems žmonėms. Mes turime kūrybingai ir pozityviai išsijungti į pasirinkto krašto gyvenimą, tačiau privalome išlaikyti gyvas pagrindines savo tradicijas. Pirmiausia reikia išlaikyti europinio humanizmo dvasią, pasėti krikščionišką Vakarų sėklą, duoti dinamizmo, kuris yra būtinas imigracijos kilmės kraštams. Jūsų ir mūsų uždavinys yra sukurti pasirinktąjį kraštą savo darbu ir genijum, perkrointi šį kraštą kūrybinu žaibu, bet drauge likti ištikimais ir patvariais kovotojais už didžiausias tėvų krašto vertybes, pirmiausia gi už laisvą ir nepriklausomą Lietuvos ateitį.

Mano žodžiai nereiskia, kad imigracijoje lietuvis turi nustoti būti lietuviu, ar kad svetimame krašte gimęs vaikas jau išsijungiamas iš lietuvių tautos šeimos. Palikti kraštą dar nereiskia palikti pačią tautą. Tauta yra daugiau už kraštą ir krašto palikimas nereiskia palikimą tautos. Kitaip sakant, mūsų tėvai, palikdami Lietuvos kraštą, nepaliko pačios Lietuvos. Kaip nenustojame buvę savo tėvų vaikai, nors ir paliekame gimtuosius namus, taip nenustojame buvę savo tautos vaikais, nors gimstame svetimame krašte. Mus jungia kraujo ryšis, o jis visuomet buvo ir pasiliks tvirtesnis už gimimo vietą, kuri kai kuriais atvejais gali būti tik geografinis atsitiktinumas. Mūsų tėvai tai suprato. Jie kūrė

Subatvakaris Lietuvos kaime...

lietuviškas parapijas, susivienijimus, lietuviškus centrus; jie dainavo liaudies dainas, šoko tautinius šokius, kūrė lietuvišką teatrą ir leido lietuvišką spaudą.

Jie suprato jog jiems grėsia didžioji emigracijos liga: nutautėjimas.

Gal jie neturėjo daug mokslo, tačiau instinktyviai juto, jog lietuvių svetimame krašte išlaikyti yra būtina atkurti kad ir mažą Lietuvos dalelę, kad ir mažą kampeį, į kurį išsijungę išeivis galėtų pasijusti priklausęs tam pačiam tautos kamienui. Mūsų tėvai gal geriau už mus pačius suprato, kad galima prarasti nepriklausomą valstybę ir vėl ją atkurti, bet mirusios tautos jau niekas nebepriskels: jei miršta tauta -- miršta visam laikui. Ir jie nedelsdami pradėjo kovą su asimiliacijos ir nutautėjimo sliubinu.

Su filosofu Dr. Juozu Girnium galiu pasakyti, jog jietikėjo Lietuvos istorinį amžinumą, nors ir miršta tautos. Ir jiesuprato, kad tikėti i Lietuvos istorinį amžinumą reiškia visomis jėgomis kovoti ir visomis pastangomis rūpintis, kad nemirtume Lietuvai, kur nebūtume atsidūrę. Pertėvus ir jaunoji karta siejasi su kartų kartomis, kūrusiomis lietuvių tautos istoriją. Istorija, anot filosofo Girniaus, yra ta "didvyrių žemė", kuriai priklausome savo dvasia, nežiūrint kur bebūtume gimę. Visų mūsų bendroji tėvynė yra Lietuva, nežiūrint, kas kur gimė ir gyvena.

Mumyse tauta yra išikūnijusi, ir todėl, kur mes esame, ten yra ir Lietuva. Mūsų tėvai Argentinoje atkūrė smagų Lietuvos kampelį, ir mes jais didžiuojamės. Beveik visi atvažiavo i Pietų Ameriką būdami jauni, kaip ir jūs. Su asaromis jie paliko savo kraštą, nes niekam ne-

ra lengva jį palikti. Ir turiu pasakyti kad tėvynės ilgesio asaros nenudžiuvo iki šiai dienai. Krašto palikimas parodė, kiek iš tiesų jį mylėjo. Pradžia buvo liūdna ir sunki; daugelis be tėvų, be numylėtojo krašto, be kalbos, o daugelis be mokslo ir pinigų. O tuo pačiu metu pasauli nusiaube ekonominė krizė. Bet išeivijos varge ir prakaite neužgeso Lietuvos meilė ir visi, kaip darbininkės bitelės, triūsė išvien, kurdami parapijas, mokyklas, laikraščius ir draugijas. Šiandien jos yra brangus palikimas mums visiems, kad lengviau galėtume tęsti tą darbą, kurį mūsų tėvai pradėjo.

Yra tragiška konstatuoti, kad kai kurie iš jaunųjų, kaip minėjau, jau gėdinasi savo tėvų kilmės ir vengia lietuvių draugystės. Kaip sunku žilagalviams tėvams pakęsti tokį žeidžiantį jų pažeminimą. Labai dažnai jie nori pasakyti: "Mes likome lietuviais, o jūs, mūsų vaikai? Kam jūs priklausote ir kam tarnaujate?"

Jūs Amerikoje irgi žinote, kad yra lietuviškų parapijų kurios išsilaiko ne tiek iš savųjų, kiek iš svetimų... Ir jūs žinote, kiek daug jėgų ir pasiaukojimo reikalauja lietuviškas darbas.

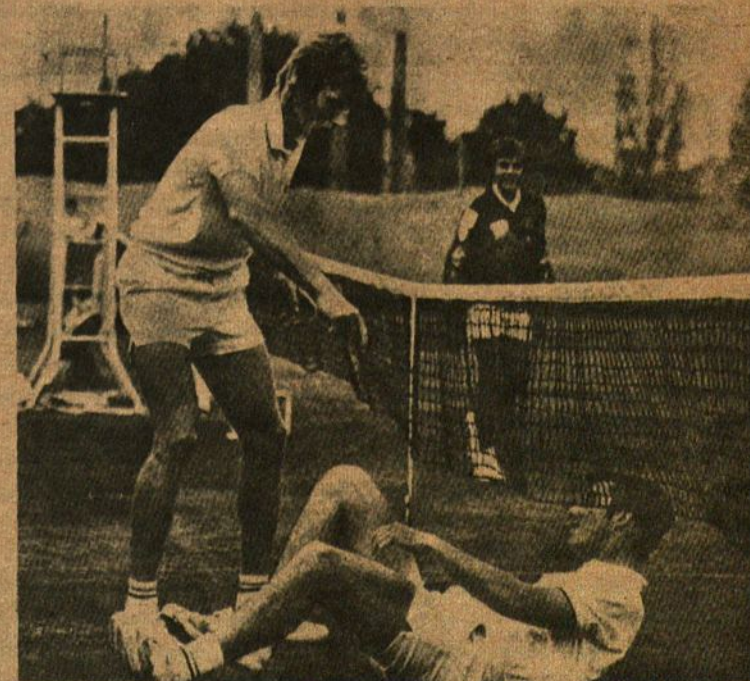
Jeigu kuo nors tikrai mes didžiuojamės Argentinoje, tai karštu mūsų tėvėlių troškimu įjungti jaunesnius lietuvių veiklą. Argentinos organizacijos neturi vadina mūsų "visuomeninio darbo valdininkų", kurie kartą laimėję rinkimus, norėtų amžinai išsilaikyti virstūnėje. Jie visados traukė mus į vadų darbą ir aš su dideliu pasididžiavimu ir padėka sakau, kad beveik visoms didžiosioms Argentinos lietuvių organizacijoms vado vauja jauni žmonės.

Kai kurie iš jų yra mūsų delegacijos nariai. Jaunimas turi tęsti mūsų tėvų ir senelių pradėtą darbą. Jei turi naujų idėjų, naujų minčių, naujų veiklos planų -- tepasireiškia su jomis, teparveda jas. Senoji karta jiems visados padės. Ne-kritikuokime savo tėvėlių: jie davė ir paliko daug daugiau, negu patys gavo. Šiandien pasaulio lietuvių jaunimas turi klausyti: o ką paliksime mes, jaunieji, kuriems viskas daug lengviau sekasi gal dėl to, kad mūsų tėvai tiek daug pasiaukoję?

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite DIRVĄ

VITAS GERULAITIS GARSĖJA TENISO PASAULYJE

Amerikiečių jaunuolių (9 mergaičių ir 17 berniukų) tenisininkų grupės išvykoje į Honolulu ir Australiją dalyvavo ir mūsų tautietis Vitas Gerulaitis, Lietuvos teniso meisterio Vytauto Gerulaičio sūnus. Šiuo metu Vitas eina 18-čius metus, žaidžia West Side Tennis Club, Forest Hill, N.J. Vitas savose tenisininko pakopose yra laimėjęs eilę turnyrų, pradedant 1964 m.

"World Tennis" žurnalas, birželio mėnesio numeris itin plačiai aprašinėja minėtą jaunųjų tenisininkų išvyką. Nuotaikingai ir bene daugiausia už bile kurį kitą žaidėją, korespondento aptariamas "volatile Vitas", kaip Australijos spauda esą jį pavadinusi, Vitas, dėl jo spalvingumo, esą buvęs daugiausia minimas antraštėse laikraščių visur ten, kur grupė keliavusi bei žaidusi. Jis išėjęs visose rungtyse nugalėtoju. Pasakojama eilė Vito pokštų teniso aikštėje. Pav. baiginiui susitikime dėl vyrų vieneto čempionato, kurį laimėjo Vitas, jo varžovas palydęs ir sugrįvęs aikštėje, Vitas priartėjęs prie jo, bet vieton pagelbėti jamatsistoti, pradėjęs skaičiuoti iki 10, kaip kad boksinių ringo teisėjas.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŽINIOS

GABUS JAUNUOLIS

Andrius Aleksandras Kiršonis šiais mokslo metais baigė Inglewood aukštesniąją mokyklą pirmuoju iš 530 šią mokyklą baigusiuju mokinių. Kaip geriausias šios mokyklos mokinytis, apdovanotas įvairiais diplomais ir žymeniais: Kalifornijos gubernatoriaus pažymėjimu už labai gerą mokymąsi (outstanding scholastic achievement), Bank of America žymeniu kartu su dovana pinigais už atsižymėjimą matematikoje ir gamtos moksluose, Inglewood aukštesn. mokyklos pažymėjimu, kuriuo įtraukiamas visam gyvenimui į Principals garbės sąrašus, Kalifornijos stipendijų federacijos pažymėjimu kaip laimėjęs Matematikos lygoje pirmą vietą ir keletą kitų.

Andrius A. Kiršonis yra priimtas į Michigano universiteto medicinos mokyklos specialią grupę 5 metų medicinos studijoms. Jis yra tautinių organizacijų veikėjo Aleksandro ir Made Kiršonių sūnus, prieš keletą metų geras pažymiais baigęs lituanistinę šeštąją mokyklą ir uoliai dalyvavęs skautų organizacijoje.

IŠ LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO VEIKLOS

Lietuvių kredito kooperatyvas (unija), kurio būstinė yra Tautiniuose namuose, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, baigė šiuo metų I pusmetį \$11,389.00 pelnu. Pervedus 20% pelno į rezervų fondą, kooperatyvo rezervų fondas pasiekė \$31,908.00. Nariams, laikantiems indėlius, išmokėta \$7618.00 dividendu. Kooperatyvo aktyvai pasiekė \$350,099.00. \$265,941.00 išduota įvairių rūšių paskoloms, o likusi suma laikoma trumpose investicijose ar Crocker National banke ein. sąskaitoj. (im)

• Vytautas Vilimas ir Ramunė Narkevičiūtė rugpjūčio 19 d. susituoks Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje.

Abu jaunavedžiai yra susipratę lietuviai, baigę kolegijos mokslus. Be to, Ramunė Narkevičiūtė prieš aštuonerius metus baigė šv. Kazimiero Los Angeles pa-

rapijos mokyklos pirmąją laidą ir nuo šio rudens pakviesta mokytojauti į tą pačią mokyklą. Ji moks ant-rajį skyrių. Ramunė Narkevičiūtė, busimoji Vilimienė, šiais metais įsigijo pradžios mokyklos mokytojos cenzą.

• Dr. Jurgis S. Gedaugas, iki šiol gyvenęs Illinois valstijoje, persikėlė gyventi į Redondo Beach, Calif.

• Albinas Markevičius, Santa Monica, Cal, sėkmingai besiverčias namų pardavimo bizniu, susižiedavo su Vita Milakniute, losangeliete. Jų vestuvės bus rugsėjo 16 dieną Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčioje.

PAGERBĖ KOMP. BR. MARKAITI, SJ.

Septynių muzikinių kūrinių ištraukas, sukurtas kompozitoriaus Brunono Markaičio, S.J., išklauskė Dailių Menų Klubo nariai liepos 23 d. susirinkime, pirmininkaujant dr. Marijai Gimbutienei, jos gyvenvietėje, Topan-goje, Calif.

Duota šia eile: Styginis kvartetas Nr. 1, Idalis; Duonos šokis, fortepijonui; Smuiko sonata in D Major, III dalis; Žvakių šokis, kameriniam orkestrui, iš oratorijos "100 saulų"; Kalėdinė giesmė "Sing with Joy", atliko New York Interfaith choras; Christmas Poem, III dalis; Piano koncertas Nr. 1.

Visi tiekūriniai įrekoruoti juostoje, atlikti ne lietuvių, bet žymių muzikinių asmenybių, ar muzikinių vienetų.

Po to išklausyti komp. Markaičio "Vilniaus Varpai", atlikti lietuviu su orkestru Chicagoje. Gyvu žodžiu kalbėjo ir pats komp. Markaitis.

Susirinkime dalyvavę kompozitoriai Br. Budriūnas ir G. Gudauskienė labai palankiai įvertino išklausus kūrinius, nors daugelio teduota ištraukos. Visiems kitiems taip pat patiko. Tuo kukliai pagerbtas komp. Br. Markaitis jo 50 metų proga (gimęs Vilniaus krašte 1922 liepos 7 d.).

Dalyvavę svečiai iš Bostono Antanas ir Aleksandra Gustaičiai paskaitė literatūrinės kūrybos: Antanas savo naujųsių humoristinių eilėraščių, Aleksandra iš Česlovo Grincevičiaus paskutiniosios kūrybos. Visipriėmė jų kūrybą nuoširdžiai, šiltai.

Šiame susirinkime dalyvavo daug pakviestų svečių iš Los Angeles. Visi buvo gražiai pavaišinti.

Sekančiu DMK pirmininku bus Juozas Balčiūnas-Švaistas. (lg)

1952 m. XV-ji Helsinkio Olimpiada turi ryškius aspektus - bruožus olimpiniam ir tarptautiniam plačios skalės, sportiniame judėjime.

Pirmasis, tai Sov. S-gos įsijungimas į olimpiadų judėjimą ir antrasis -- Vakarų Vokietijos priėmimas į olimpinę šeimą. Nuo čia prasideda komunistinės sąrangos pastangos viešai įgauti pranašumą virš JAV, kuri pasauliniame bare diktuoja svarbiausiose sp. šakose, o ypač olimpiadų varžybose. Rusų pirmieji žingsniai ir pasirodymo svoris buvo masas moterų rungtims, ypač techninėse srityse (diskas, ietis, rutulys ir šuoliai), todėl lengv. atletika moterų klasėje įgavo stiprų ir naujų polėkių pasirodymo kelią, kurio visi bandymai rusų trenerių buvo išmėginti. To meto europėjinį kraštų sportinylgis pamažu stiepėsi į priekį, kai kur užleisdamos pozicijas komunistinio režimo kraštams, nes šių programą ir darbą rėmė valstybė - partija. Šalia australų ir britų, jei tai imsim olimpiadų rėmus, kiti likusieji pasaulio kraštai, rusų sp. jėgų buvo viršijami, aišku, JAV čia buvo didysis žuolas, kuris "sibiriškas pūgas" stadionuose išsklaidė.

PAŽIŪROS IR VERTINIMAS SPORTINIS PASEKMES

Komunistinis tarpsnis, ieškoti pranašumo prieš vakariečių fiz. lavinimą ir sp. išsprusinimą, su glaudė visas mokslines ir praktines darbo pajėgas, kurios posėdžiaudamos kasmetiniuose suvažiavimuose, atrinko ir pripažino, kad sportinis judėjimas privalo būti partijos tikslu, kaip ir visos kitos gyvenimo sričių apraiškos. Iš čia kilo komunistinių kraštų nemažas skaičius pasaulinės kl. atletų, bet supalaužta idėjinė sporto paskirtimi ir sportininko, kaip asmens, būtinu - privalomu įrikiavimu partijos planų vykdymui.

Vadovybės spaudimas išgauti - išspausti iš sportininko viską, ką jis pagal fiziologinius duomenis ir pasirodymą turėtų duoti, dažnai baigdavosi nelauktu smūgiu - pralaimėjimu, kurių pasėkas ir didieji jų išminčiai nesugebėdavo kritiškai išlukšteni. Perverčiant sp. spaudos puslapius, karts nuo karto ir vakariečių skiltyse, randame nemažai rusų sp. vadovų nusiskundimas dėl darbo metodikos ir naujų kelių ieškojimo, bet tikrosios - giliosios priežasties, kad sportininko platus išsiskleidimas slypi jo asmenybės laisvame veikime, jokiais sukaustytais nevaržant, tie vada! nutyli nes bijo atskleisti sąmoningo vado balso žibintą, kuris visame sportininko kely yra tobuliausiu keldrožiu.

Vakarietiškoji kultūros samprata sportinį iškilimą riša ne su aritmetiniu rodikliu: cm., sek, ar gramu, bet su asmenybės potenciniu sugebėjimu, be kurio jokia pažanga nėra įmanoma. Tarptautinė ar pasaulinė klasė nėra pasiekama be prieauglio, platesnių sambūrių įjungimo ir be specialaus pasirodymo pasirinktai rungtiai. Šie trys veikimo plotai turi glaudžiai risti su viešąja tautos ar valstybės nuomone, vykdomąjį kelią pavadant -- atiduodant sportinės org.-jos v-bei.

Kai mokyklose ir org.-jose siekiama pažangos, kultūrinėse plotmėse skelbiama konkursus ar rengiami kongresus, seimus bei kitokius mšis rėmuose telpančius užjūrio planus, sportinio iškilimo klausimas visada privalo būti aiškintinas.

Bendras rusų olimpinis derlius medaliais rikiuojant (Helsinki) buvo toks:

Aukso -- JAV 40, Sov. S-ga 22;

Sidabro -- JAV 19, Sov. S-ga 30;

Bronzos -- JAV 17, Sov. S-ga 16.

Sekančioje eilėje artimai žingsniavo Vengrija, tada dar nieko nenujausdama apie tragiškusius 1956 m. olimpinis metus su 16-10-16 ir Švedija 12-13-9. Vakarų Vokietija nesumetė nei vieno aukso ir su 7 sidabro bei 16 bronzos, buvo 28-jl.

RUSŲ ATSIGRIEBIMAS 1956 MELBOURNE IR 1960 ROMOJE

Po itin karštos krikšto šven-

Nuo Helsinkio iki Muencheno

BR. KETURAKIS

tės Helsinky, rusai sutraukė visas pajėgas būsimoms olimpiadoms laimėti. To meto garsioji jų gimnastika (vyrų ir moterų kl.), imtynės, šaudymas ir išklimas, užpildė spragas lengv. atletikos ir plaukimo, kur visnesu laikomai pirmavo JAV, Australija ir Japonija. Bepatingų sunkumų rusai sumeta toki Melbourn kraitį: 27-29-32, prieš JAV 32-25-17. Šeiminkai australai iškopia III v. su 13-8-15, kai prispausti vengrų dalyviai 9-10-7, su žymiu atsilikimu nuo Helsinkio laikų.

Politinis brutalumas Vengrijoje atsiliepė ir olimpiados rėmuose, nes kai kurie kraštai visai neatvyko, nors ir buvo įsirašę, o keletas, protesto ženklais (vietoje), atsisakė dalyvauti. Būtinai pabrėžti, kad vokiečių olimpinė susidare iš abiejų pusių: rytų ir vakarų, kas dvelkė bent laikinu švelniu postelėjimu į olimpiadų orumą. Ši mažoji vokiečių grupė: 27 vakarinės, 16 ryt. V-jos, lengvaatletis skaitant, nes kitų tikslų duomenyne turin, sudarė pajėgų vienetą ir įsiterpia su 6-13-7 medaliais.

Subruzdimas JAV krašte per likusius 4 metus dar neišjudino pilnos sp. veiklos rusams nugaleti, nes Romoje 1960 Sov. S-ga vėl žystelėjo sudar didesnę pergale: 43-29-31 prieš JAV 34-21-16. Ruošėjai italai, kaip ir australai, sąžiningai ir ramiai atsistoję III v.: 13-10-13, prieš Vokietiją: 12-19-11.

Antrasis kirtis olimpiadų plotmėje pravėrė plačiau visos JAV tautos ir kai kurių vyr-bės narių pažitras ir fiz. lav. sustiprinimą ir visų kitų olimpinį sp. šakų našesnį varžybinių kėlimą.

POŠOKIS I DEŠINĖ IR GERAS ATKIRTIS

1964 Tokijo ir 1968 Meksikos mieste tokie medalių daviniai: 1964 JAV 36-26-28; Sov. S-ga 30-31-35; 1968 JAV 45-27-34, Sov. S-ga 29-32-30.

Nuo 1960 Romos olimpiados veik visoms lengv. atl. šakoms, plaukimo rungtims, yra įvestos IDC normos - pasekmių - rezultatų rodiklis, olimpiniams kan-

didatams nustatyti. Tai padaryta todėl, kai tūkstančiai norinčių dalyvauti O limpiadosėbe žymesnių rezultatų sudarytų milžinišką gvardiją ir olimpiados praveisti nebūtų įmanoma net išstisus mėn. Kraštų skaičius prašoka neršimtą su geru kaupu, nes pvz. šiuometinei Muencheno olimpiadai įsiregistravo 123 kraštai, o IDC priklauso 131, reiškia tik 8 nariai lieka namuose. Olimpinis rek. nors olimpiada dar neprasidėjo.

Normų dydį - lygį sprendžia atitinkamos tarptautinės sporto institucijos, kaip pvz. lengv. l. A.A.F. iš bendrų tarptautinių rezultatų vidurkio, kuris visada sukasi arčiau pasaulinės klasės. Muenchene nauji ir labai kietu varžovu lengv. atl. teks susitikti su Ryt. Vokietija. Jos moterų klasė nūdien yra geriausia pasauly, lygiai kaip austrailės plaukime.

Vakarų Vokietija, kaip iškilusis rengėjas, yra irgi stiprioje pozicijoje, todėl bendras varžybinis veidas didžiųjų šakų -- lengv. atletikos ir plaukimo bus ypatingai aukšto lygio ir itin aštrių kovų.

Dabar priimti pagrindu olimpiadų įkūrėjo Pierre de Coubertin teigimą, kad dalyvauti svarbiau negu laimėti, jau veik neįmanoma, nes mažiausiai 5-7 metai praslanka ligi toki dalyvavimas yra įmanomas sportinių rezultatų saistant. Aišku yra ir bus dar vienas antras nuotykis kai, sakysime Marathon bėgimą (42,195 km.) baigs per 2 val. 10 min. o paskutinis 2:50, ar 50 km. ėjime laikas suksis tarp 4 val. ar 4:10, o koks nors Kuait dalyvis (krašte yra 1-ju per 5:20) atsilinks, kai teisejai jau hamburgerius valgys.

Apie tikrąsias galimybes kalbėsime vėliau, kaip praes Sov. S-gos ir V. Vokietijos lengv. atl. p-bės.

Straipsnio rėmuose pažymėti medaliai oficialiai nevertinami, tšk., kaip spauda skelbia, bet tikrovėje parodo tautos kultūrinę plotmę sporto tautų rikiuotėje. Aš juos skaičiais žymėdamas paugvinu skaitytui su sidaryti tikrą vaizdą kraštų pajėgume, kalbant apie olimpiadas.

Olego Truchano vardas Tasmanijos žemėlapiuose

Lietuvis Olegas Truchanas, buvęs šiaulietis, po II Pasaulinio karo susidarius galimybėm, iš Europos emigravo į Tasmaniją, ir tenai netrukus pradėjo garsėti kaip keliautojas.

Ilgainiui jis pagarsėjo visoje Tasmanijoje, kuri yra Australijos dalis. Jis buvo nepaprastos fizinės jėgos, bet labai geros ir švelnios sielos, jautrus ir geras visiems. Jis įstengė pasiekti tokias Tasmanijos vieoves, kur iki tol dar joks baltas žmogus nebuvo įkėlęs kojos. Jis sugebėjo baidare perplaukti pavojingiausiomis upėmis, kuriomis iki tol joks žmogus nėra perplaukęs. Jis buvo geras fotografas ir kalbėtojas, ir kartais kelionių įspūdžius papasakodavo gausingoms klausytojų auditorijoms.

Deja, 1972 metų pradžioje jis žuvo klastingoje Gordon upėje, Tasmanijoje.

Jo pagerbimui Tasmanijoje tuoj susiorganizavo Komitetas Olego Truchano pagerbimui, tikslu išleisti knygą, atžyminčią jo didelius gamtininko - tyrinėtojo nuopelnus, panaudojant jo darytų nuotraukų ir kt. Tasmanijos spaudoje, Olegui Truchanui tragiškai žuvus, buvo daugybės jį pagerbiančių raštų, įskaitytinai pirmus puslapius, visur pažymint jo lietuvišką kilmę, visur teisingai, netrupinamomis galtinėmis, rašant jo vardą, pavardę.

Neseniai gavau oro paštu iš Tasmanijos atsiųstą Sout-West Tasmania spalvotą 1:200,000 žemėlapi, trečiąją laidą, kur duota pagrindinių žinių apie Tasmaniją. Ten paminėti tai salai pasidarbavę asmenys bei kiti. Tame žemėlapyje yra ir tokia, raudonu tekstu, atspausdinta žinia:

Olegas Truchanas made solo canoe voyages from Lake Pedder to Strahan via the Serpentine and Gordon Rivers in 1958, down the Huon River in 1960 and down the Frankland and Davey Rivers in 1962, and down the De-

nison and Gordon in 1970.

Lietuviškai skambėtų: Olegas Truchanas vienas keliau baidare iš Pedder ežero iki Strahan per Serpentine ir Gordon upes 1958, žemyn Huon upę 1960 ir žemyn Frankland ir Davey upėmis 1962, ir žemyn Denison ir Gordon 1970.

Tame žemėlapyje minimas ežeras ir upės aiškiai pažymėti. Prieš kiek laikomaniš Tasmanijos pranešė, kad minėtoje knygoje Olegą Truchaną pagerbiantieji straipsniai bus paskelbti ne tik anglų, bet taip pat ir lietuvių kalbomis. Tuo leidėjai atsižvelgė į lietuvių pageidavimą kad drauge būtų pagerbtas ir Olego Truchano gimtasis kraštas jo tėvynė.

Tai yra išskirtinai gražu, nes knygos leidimo organizatoriai ir Komitetas, kaip iš pavardžių gat-rodo, yra tasmaniečiai, ten lietuviškų pavardžių nepastebėjau. Būtų gražu, kad lietuviai užsisakytų knygą, pagerbiančią didįjį lietuvį keliautoją, gamtininką, tyrinėtoją Olegą Truchaną. Žadama knygoje paskelbti ir spalvotų jo darytų Tasmanijos nuotraukų.

Knygos leidimą galima paremti pinigine auka šiuo adresu: Olegas Truchanas Publication Appeals, Box No. 1, Post Office Sandy Bay, Tasmania 7005, Australia.

Algirdas Gustaitis

PODAROGIFTS, INC.
240 Fifth Avenue,
New York, N. Y. 10001
Tel.: 685-4537

Maurice Rifkin, Podarogiffts, Inc. steigėjas ir prezidentas, ką tik grįžo iš Sovietų Sąjungos. Jis praleido dvi savaites pasitarimuose su Vnešposyltorgu, kuriam Podarogiffts, Inc. firma atstovauja Jungtinėse Vals-

marija saulaitis

AND YOU, Marijos Saulaitytės poezijos anglų kalba rinkinys.

Rinkinio įvadą parašė JAV poetų sąjungos pirmininkas Fairleigh Dickinson universiteto literatūros profesorius dr. Charles Angoff. Aplankas dail. Prano L. apės. Knygą išleido Manyland Books leidykla New Yorke, 1972 m. Rinkinyje apie 80 eilėraščių. Knyga kietais viršeliais. Kaina \$2,95.

Tai trečioji M. Saulaitytės poezijos knyga. Pirmosios dvi KAIMES NUTYLIM (1967 m.) ir VIEŠA SAULĖ DANGUJE (1971 m.) -- yra jos kūrybos lietuvių kalba rinkiniai.

Abiem kalbom poeziją kurtiau torė pradėjusi dar būdama aukštesnioje mokykloje. M. Saulaitytės eilėraščių spausdino lietuvių laikraščiai bei žurnalai.

Autorė priklauso Lietuvių Bendruomenei, skautų organizacijai, profesinėms mokytojų draugijoms ir Lietuvių Rašytojų draugijai. Iš profesijos M. Saulaitytė yra mokytoja.

Lietuvių kalbos (pagal aukštesniosios mokyklos programas) yra mokiusi Putnamo bendrabūrio mergaitės ir kelerius metus lietuvių kalbą (literatūros kursą) dėstė ir Annhursto kolegijoje. Aukštesniojoje mokykloje Wadsworth, Conn., dėsto anglų kalbos ir literatūros kursus.

Šių metų rudenį ruošiasi kuriam laikui vykti į V. Vokietiją ir ten dirbti Vasario 16 d. gimnazijoje -- dėsyti anglų ir lietuvių kalbas.

tybėse.

Pasitarimų tikslas buvo patobulinti Podarogiffts, Inc. ir Vnešposyltorgo teikiamaus patarnavimus, pagreitinti Lietuvoje ir USSR gyvenantiems giminėms dovanoti nupirktų dalykų pristatymą ir savo akimis pamatyti, kaip tokie užsakymai vykdomi.

M. Rifkin įsitikino, kad Vnešposyltorgo krautuovėse patobulino savo pristatymo sistemą ir žymiai išplėtė galimybes pasirinkti specialiomis užsienio valiutos kainomis gaunamųjų prekių iš vietinių ir importuotų rinktinės kokybės dalykų.

Per savo viešėjimą Maskvoj, M. Rifkin pastebėjo nepaprastą naujų ZHIGULI automobilių populiarumą, kurių dabar gaminama vis daugiau ir kurių galima visur pamatyti. Iš asmeninių pasikalbėjimų su Zhiguli automobilių savininkais bei vairuotojais ir iš savo paties patyrimo jais važinėjant, M. Rifkin įsitikino, kad tas tvirtas automobilis esąs puikios kokybės, sklandžiai važiuojamas, gražus pažūrėti ir prabangiai įrengtas, todėl tikrai vertas tų nedaugelio extra dolerių, kuriuos amerikiečiui tenka sumokėti perkant Zhiguli kaip dovaną savo giminei Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje.

Kadangi pristatymas į tam tikras sritis trunka tik iki mėnesio nuo užsakymo gavimo dienos, tai asmuo, nupirkęs automobilį dabar, gali sudaryti galimybę savo draugams ar giminėms USSR pasidžiaugti jo patogumais ir patikimumu dar gerokai prieš šalčiams užėjant.

Nėra gersnės dovanos draugui ar giminei, kaip Zhiguli automobilis, sako M. Rifkin. M. P. (pr.)

Los Angeles jaunimo ansamblis tautinių šokių šventėje parodo metu. Prieky žygiuoja vadovės D. Razutytė ir O. Razutienė. L. Kanto nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

CLEVELANDO ALT VALDYBA

Š. m. liepos mėn. 16 d. naujais nariais papildyta Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba, liepos 30 d. pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — Algimantas Pautienis (metinio susirinkimo išrinktas), I vicepirmininkas — Marijus Blynas, II vicepirmininkas — Beatrice Natkevičiūtė, sekretorius — Vytautas Stuoģis, išdininkas — Elena Šarkauskienė, vidaus reikalų vadovas — Antanas Jonaitis, organizacinių reikalų vadovas — Algis Matulionis ir informacijų vadovas — Stella Sankalaite.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖS IŠKILMĖS

Praeitą savaitę, ketvirtadienį, liepos 27 d. Clevelande suruošta Pavergtųjų tautų savaitės demonstracija sutraukė apie 5000 žmonių. Eisenoje buvo nešamos įvairių tautų, jų tarpe ir Lietuvos, vėliavos, šūktai ir plakatai, smerkiant sovietų vergiją ir reikalaujant pavergtoms tautoms laisvės.

Lietuvių grupės organizavimu rūpinosi ALT Clevelando skyr., pirm. inž. A. Pautienis. Iškilmes pravedė Tautybių Sąjūdžio gen. sekretorius inž. R. Kudukis. Clevelando meras Ralph J. Perk žygiavo eisenos priešaky ir vėliau aikštėje pasakė stiprią kalbą, pasmerkdamas komunizmą ir Sovietų Sąjungą už tautžudystę, religijos persekiojimą ir laisvės atėmimą milijonams žmonių.

Buvo perskaityta ta proga išleista Ohio gubernatoriaus proklamacija ir trys dvasiškiečiai, jų tarpe ir lie-

V. Skautin, Vincas Kizlaitis ir sk. v.v. sl. Petras Veršelis susitiko II-me PLJaun. Kongrese Kent State universitete. Petras Veršelis eilę metų vadovavo Vytauto D idžiojo skautų draugovei Vasario 16 gimn. ir šiuo metu vadovauja Aušros skautų tautui Vokietijoje. Jis studijuoja istoriją Bonnos universitete ir priklauso Liet. Bendr. ir yra jaunimo sekcijos vicepirmininkas. Pasibaigus Jaun. Kongresui Petras Veršelis savaitę laiko praleido Clevelande ir buvo apsisistojęs pas V. Kizlaitį, Čia pastudijavo istorinę liet. skautų spaudą ir aplankė keletą pažįstamų. Apsilankęs Dirvos redakcijoje, Petras Veršelis svečių knygoje įrašė: "Po II-ro PLJK buvo malonupaviešėti prie Dirvos, kuri taip mielai deda korespondencijų ir nuotraukų iš lietuvių skautų gyvenimo. Ačiū!"

tuvius kun. K. žemaitis, skaitė maldas.

Eisenoje taip pat dalyvavo karo veteranų ir policijos daliniai ir grojo du orkestrai. Demonstracijos dalyviai priėmė rezoliuciją smerkiančią Sovietų Sąjungą ir reikalaujant laisvės visoms pavergtoms tautoms visame pasaulyje.

• Grandinėls šokėjai šį penktadienį, rugpiūčio 4 d., 8 val. ryto autobusais išvyksta į New Yorką, iš kur lėktuvu skris į Europą.

• Inž. R. Kudukis, Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius, išrinktas rajoninės sanitarinės tarybos pirmininku. Ši taryba tvarkys Clevelando miesto ir priemiesčių kanalizacijos sistemą.

• Birutė Jociūtė, Korp! Neo-Lithuania filisterė, įsigijo biochemijoje daktaro laipsnį Clevelando Western Reserve Universitete. Šiuo metu ji dirba Clevelande šv. Luko ligoninėje tyrimų srityje.

CLEVELANDO JURU SKAUTAI STOVYKLAVO ROMUVOJE

Š. m. liepos 16-23 d. d., gražioje Romuvos stovyklavietėje, kuri švenčia dešimtmetį, prie Fox Lake netoli Huntsville, Ontario, stovyklavo dešimtis Clevelando jūros skautų, jų vadovas - vietininkas j.s. Džinaras Kižys ir Algis Kijauskas.

Tai buvo Jubiliejinė 50 metų stovykla. Čia susirinko iš įvairių vietovių apie šimtas jūros skautų ir skaučių. Stovyklos viršininkas buvo j.s. A. Em-pakeris -- Toronto. Stovyklos komendantai buvo j.s. D. Kižys iš Clevelando ir j. ps. A. Alčiauskas iš Chicago. Uosto komendantė j.s. R. Kuprevičienė iš Toronto. Jūros skaučių pastovyklės vadovė j.s. M. Vasiliauskienė iš Toronto. Kapelionas kun. S. Kulbis iš Montrealio.

Clevelando vienetas visur gražiai pasirodė. Visi buriavo, irklavo, plaukė, sportavo, iškilavo, maudėsi, šoko, ir linksmai dainavo. Nepatingėjo ir pasipuošti. Bebrai gražiai išdėjo jubiliejinį metų ženklą prie savo namuko, o jauniajai pastatė jūreivišką stiebą ir išdėjo inkarą.

Clevelando jaunių komanda laimėjo pirmą vietą draugiškose krepšinio varžybose. K. Petrakis laimėjo pirmą vietą plaukime.

Tos savaitės bėgyje būrys jūros skautų ir skaučių nuvyko į netoli stovyklaujančių estų 60 metų jubiliejinę stovyklą. Jų stovyklavo virš tūkstančio, iš įvairių pasaulio kraštų. Jie turėjo daugidomybių parodyti.

Jūros skautų stovyklą aplankė daug svečių kaip: Vyriausias Skautininkas P. Molis, jo pavaduotojas s. Č. Kiliulis su žmona, P. Labanauskas buvęs karo laivo "Prezidentas Smetona" kapitonas, Estų vadovai ir daug kitų. Stovykla gavo daug sveikinimų raštų.

Paskutinė diena stovykloje buvo "Jūros Diena". Su gražiomis iškilmėmis, vėliavų pakėlimais ir baidarių parada buvo nuleistas vainikas už žuvusius ir mirusius jūros skautus. Uoste pakeltas vim-

pilas. Kitų tarpe clevelandiečiai P. Kijauskas ir A. Kižys davė bebrų iždą. Čia buvo idomu, kad po sveikinimų visiems davusiems iždą buvo duota komanda žygiuoti tiesiai į ežerą. Visi uniformuoti linksmi pasimaudė tapdami daugiau patyrę jūros skautai.

Po linksmos savaitės visi laimingai sugrįžo namo su viltim ir pasiryžimu pradėti antros pusės šimtmečio darbą ir laukti laisvų Lietuvos pakrančių.

Sesė Mirga

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 27 D. ALTS-gos Clevelando skyriaus gegužinė.

RUGSEJO 16 D. Tautos šventės minėjimas ir vaidinimas "Antrasis kaimas". Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba. SPALIO 1 D. 4 val. LRK Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakariinė naujosios parapijos kafiterijoje.

SPALIO 7 D. Ketvirtasis abiturientų pristatymo balius.

SPALIO 14 D. Chicago Lietuvių Operos iškiliųjų solistų (D. Stankaitytės, A. Stempuzienės, S. Baro ir kt.) koncertas. Rengia LB Ohio apygarda.

SPALIO 22 d. Birutininkų parengimas.

LAPKRIČIO 4 D. LVS Ramovė ir Lietuvių Bendruomenės rengia Kariuomenės šventės minėjimą - koncertą.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

DRIVERS

Qualified to run on company equipment also

TRUCK CONTRACTORS

48-State operation, two qualified drivers. 69 or newer cab over twin screw diesel tractors. Pay 75 pct. Weekly settlements. Van type trailers furnished. Contractors earning up to \$55,000 annually. Contact MIDWESTERN EXPRESS, INC., Ft. Scott, Kansas, (316) 223-2866. (53-62)

MAINTENANCE MILLWRIGHT

Experienced in all around factory repair, both electrical and mechanical, including 440 volt. Excellent starting rate. Opportunity for progression. Excellent fringe benefits.

TENNA CORP.

26420 Lakeland Blvd., Euclid, O. or call for interview, 475-1400

CENTERLESS GRINDER WORKING FOREMAN

Challenging position for a competent production foreman. Must be capable of setting up and operating high production new grinders, ordering supplies and directing co-workers.

TENNA CORP.

19201 Cranwood Parkway Warrensville Hts., O. Personnel Office 475-1400

IR TOKIŲ PAMINKLŲ ESAMA PASAULYJE

Paminklai yra statomi ne tik tiktai mokslo genijams, tautų valdovams, karo vadams ir kitiems, ką gero ar reikšmingo žmonijai nuveikusiems asmenims pagerbti ir atminti, bet kartais juos stato keistų keisčiausiai "intencijai". Tai ryškiai parodė čia pavaizduojamų keletas pavyzdžių.

Londone yra paminklas, vaizduojąs gerai nupeintą (riebų) vaiką. Šis paminklas pastatytas toje vietoje, kur užgeso didelis, 1666 metais siautęs, gaisras, sunaikinęs daug namų. Šis didžiulis gaisras, kaip sako seni padavimai, esąs kilęs dėl persivalgymo (apsirijimo) per pokylį. Todėl ir šiam paminklui parinktas toks keistas modelis -- riebus vaikas -- apsirijimo simbolis.

Aliaskoje, kur pereitą šimtmetį veržėsi minios aukso ištroškęs žmonių, yra pastatytas paminklas žiauriam banditui Soapy Smith, kuris jėga atimdavo iš aukso ieškotojų jų laimikį, dažniausiai juos nužudydamas. Paminklas yra iškaltas uoloje -- tai yra to S. Smitho galva, aštuonių metrų aukštumo, su ironiškai besišypsančiu veidu.

Ispanijoje, Agomento mieste yra pastatytas paminklas pirmam rūkytojui Rodrigo de Jerez, atgabenusiam iš Amerikos į Europą taip žalingą žolę - tabaką. Rodrigo de Jerez 1492 metais keliau kartu su Kolumbu ir, atradus Ameriką, iš indėnų išmoko rūkyti. Grįždamas į Europą, parsivežė ir šios savotiškos "dūmų žolės" -- tabako. Čia jis stebino visus rūkymu, nes jau mokėjo leisti dūmus ir pro nosį. Prietaringi žmonės apie tai buvo pranešę inkvizicijai, kuri, tačiau, dalyką ištyrusi, nesi-griebė jokių aštresnių prieš rūkytoją priemonių. Norėdama pareikšti pagarbą pirmajam tabako rūkytojui Europoje, ispanų tabako monopolio bendrovė ir pastatė tą paminklą, kuris vaizduoja Rodrigo de Jerezą su pypke dantyse.

Lake City mieste, Utah valstijos sostinėje, Amerikoje tūno didelis paminklas pastatytas jūrų kregždėms, kurios 1848 metais išgelbėjo valstybę nuo gresiančio skėrių pavojaus, juos sunaikindamos. Paminklas 5 metrų aukščio, su dviem paukšutomis jūrų kregždėmis, ryjančiomis skėrius.

Paryžiuje prancūzai pastatė paminklą Marijai Harel, camemberto sūrio išradėjai ir "paskutinei antiklerikalinės demonstracijos aukai".

Nottingahame yra paminklas garsaus anglų poeto Bairono šuniui. Ant to paminklo iškaltas toks savotiškas parašas: "Čia ilsisi liekanos padaro, kurs buvo gražus bepuikybės, pajėgus be pasipriešinimo, narsus be žiaurumo ir turėjo visas žmogaus dorybes, be jo silpnybių. Šis pagyrimas, kurs būtų nieko ne reiškias patalkavimas, jei būtų taikomas žmogui, yra teisingas padėkos žodis "Beatszainiui -- šuniui".

Kitas panašus paminklas šuniui yra Prancūzijoje. Paryžiaus miesto pakrastyje, gražioje upės Senos išlankoje, ant kalnelio įrengtos net ištisos kapinės su paminklais - paminklėliais šunims ir katėms. Ši keturkojų laidojimo vieta aptverta mūrine tvora, turį vartus ir nuolatinį sargą, kuris už lankymąsi kapinėse ima mokestį. Tik įėjus į šių kapinių vidų, matyti aukštas, gražus paminklas. Simpatiškas bernardinų veislės šuo neša ant nugaros kalnuose surastą sustingusį kūdikį. Tai garsusis šuo Barry, kuris užsi-pelnė didelės žmonių simpatijos ir kurio garbei paminkle iškaltas toks užrašas: "Jis išgelbėjo gyvybę 40 žmonių... Jis tapo užmuštas 41-jo".

Tlynne mieste, Anglijoje, netoli anglų kasyklų, pastatytas paminklas vien tik iš anglies. Paminklas vaizduojąs milžinišką angliakasio figūrą su iškelta aukštyn ranka, laikancia kastuvą. Paminklą pagamino iš vieno gabalo anglies, kurį angliakasiai su didele vargu iškėlė iš kasyklų, skulptorius M. Castoras. Šis paminklas su-traukia minias smalsuolių, ypač turistų.

Vokietijoje, Kafsteino miestelyje, stovi gražus didingas paminklas paprastam siuvėjui, vokiečiui Juozui Maderopergeriui pagerbti. Jis buvo paprastas siuvėjas. Būdamas iš prigimties judrus ir energingas žmogus, la-bai nemėgo vėžio greitu-mu slenkančio siuvimo darbo su paprasta adata. Todėl ryžosi išrasti toki įrankį, kuris pagreitintų ir palengvintų siuvimo darbą -- išrado siuvimo mašiną.

J. Mškins.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6815 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos vienuoliktojo suvažiavimo, kuris įvyks 1972 m. spalio 7-9 d. Washingtono, D. C., programa baigta sustatyti ir netrukus bus paskelbta spaudoje. Programoje numatomas ciklas techninių ir organizacinių paskaitų paruoštų mūsų žymiųjų mokslininkų, inžinierių ir architektų. Bus išstatyta plati techninių darbų paroda, kuri bus pajavinta dail. A. Galdiko meno paroda. Numatomas lankymas ir vaisės garsioje Washingtono lietuvių architektų firmoje, ekskursija po Ameri-

kos sostinės žymesnias vietas ir priėmimas Lietuvos Atstovybėje.

Pirma suvažiavimo diena bus užbaigta banketu, vėliau iš Washingtono pūkųjų Marriot motelių, esančių Potomac upės pakrantėje ir Jeffersono paminklo šešėlyje. Banketas bus pajavintas spalvingu koncertu, kurį atliks viena iš mūsų jaunųjų ir pajėgiausių solisčių, premijų įteikimu architektūrinio ir sąjungos ženklelio projekto konkurso laimėtojams. Banketas bus užbaigtas šokiais, kuriuos palydės ginkluotų pajėgų reprezentacinė kon-

certų kapela. Tarp įvairių kitų įvykių taip pat numatomas pasitarimas sekančių Mokslo ir Kūrybos simpoziumo reikalu, kuriame dalyvaus šalia PLIAS ir LB centro valdybos atstovų ir kitų mūsų mokslinių ir kultūrinių organizacijų atstovai.

Suvažiavimui rengti komitetas sudarytas daugumoje iš Washingtono apylinkėje gyvenančių sąjungos narių, kurie pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. S. Bačkaitis, ižd. T. Mickus, iškyla ir transportacija — L. Kačinskas ir V. Petrulis, patalpos ir techninės priemonės — dr. Z. Vaitušis, Lietuvos Atstovybė — dr. P. Mažeika, techninė paroda — inž. J. Tamošiūnas, dailės paroda — raš. A. Vaičiulaitis, techninės paskaitos — dr. K. Čampė, simpoziumo pravedėjas — inž. D. Šatas, informacijos paskleidimas — geol. B. Saldutis, muz. D. Čampienė ir kt.

Visais suvažiavimą liečiančiais reikalais prašoma kreiptis į PLIAS skyrių pirmininkus arba tiesiog: PLIAS c/o S. Bačkaitis, 933 Leigh Mill Rd., Great Falls, Va. 22066. Telef. (703) 759-2905.

• Prof. Adomas Varnas, 93 metų amžiaus, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką laikraščio paramai 12 dol. linkėdamas redakcijai geriausios kloties. Už auką ir linkėjimus prof. A. Varnui nuoširdžiai dėkojame.

• H. Čepas, II PLJK finansų komiteto Bostone išdininkas, dėkodamas Dirvai už komiteto straipsnių talpinimą, siūnia komiteto auką Dirvai paremti 10 dolerių.

Bostono komitetui, už spaudos reikalų supratimą ir auką nuoširdžiai dėkojame.

• Juozas Kapočius, Lietuvių Enciklopedijos ir Encyclopedia Lituanica leidėjas vėl susirgo širdimi ir paguldytas Carney ligoninėje Bostone.

Linkime greičiau pasveikti.

• Dr. F. V. Kaunas išrinktas Loretto ligoninės štabo prezidentu. Dr. Kaunas, baigęs Lietuvos universitetą 1944 metais, jau nuo 1957 metų yra Loretto ligoninės štabo narys. Jis yra Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas ir yra buvęs Illinois lietuvių gydytojų draugijos pirmininku. Jis taip pat yra Cicero sveikatos komisionierius.

• "Šatrija", New Yorko LB Tautinių šokių grupė, vadovaujama Birutės Radzivanienės, išpildys lietuviškąją programos dalį BATUNO trečiajam Baltijos Festivalyje, šeštadienį, rugpjūčio 12, Collis P. Huntington buv. vasarinės rezidencijos sodyboje ant East River kranto, Bronx, N. Y.

• Helen Kulber-Kulbokienė, Olgerds Balodis (latvis) ir Rein Virkmaa (estas) yra redaktoriai BATUNO suvenyrinio leidinio, kuris išleidžiamas trečiojo Baltijos Festivalio proga. Šį leidinį gaus visi, kurie atvyks į šį festivalį, nemokamai.

7

DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BUTĖNAS

• BIRŽELIO mėn. pasirodžiusiam Lietuvių Žurnalisto nr. 1 (7) pirmajame puslapyje, kurį puošia dviejų lietuvių spaudos veteranų -- L. Šimučio ir prof. J. Žilvičiaus, o taip pat dviejų jaunų profesionalių žurnalistų -- J. Kazickaitės ir J. Jonikaitės nuotraukos, red. V. Kasnūnas įžanginiame rašo: "Dabarties mūsų spauda auga, klesti, gerėja..." Tuo tarpu 2-me to paties leidinio pusl. LŽS cv pirm. kun. J. Vaišnys, SJ tarp kitko pastebi: "Tačiau ir spaudos darbuotojai turi teisę iš visuomenės daugiau susilaukti susidomėjimo ir paramos, negu dabar susilaukia. Mūsų spauda labiausiai skursto dėl to, kad yra labai mažai skaitytojų..."

Akylesnis skaitytojas, pastebėjęs tokias skirtingas dviejų LŽS cv narių nuomones, išreiškė tas Lietuvių Žurnalistų S-gos organe, paklaus: o kur gi tiesa? Ar tikėti prunskiškai optimistiškiems V. Kasnūno žodžiams, kad "mūsų spauda auga, klesti, gerėja" ar nuosaikiam kun. J. Vaišnio protavimui, kad "mūsų spauda labiausiai skursto dėl to, kad yra labai mažai skaitytojų..."

Mano nuomone, laisvoji lietuvių spauda pasiekė žydėjimo laikus Vokietijos tremtinių stovyklose, sutraukusi geriausius spaudos bendradarbius ir mokėdama honorarus. Kai kurie JAV lietuvių laikraščiai smarkiai atkuto, mums pasiekę JAV krantus. Bet mirčiai retinant gyvesniųjų eiles, mažėja ir prenumeratoriai. Bent iki šiol lietuviškos šeimos, jaunimo organizacijos bei lit. mokyklos iš jaunųjų tarpo neišaugino tiek naujų lietuviškų laikraščių skaitytojų, kiek jų miršta. Tad ir šiuo atveju tikiu nuosaikiams kun. J. Vaišnio žodžiams, pabrėždamas, kad LB susitarusi su LŽS, rugsėjo mėnesį dar ryškiau išskeltų kaip spaudos mėnesį, kad liet. laikraščių platintojai ar jaunimo atstovai a.a. kun. B. Suginto pavyzdžiu eitų per namus ir kuo daugiau surastų prenumeratorių mūsų gyviesiems laikraščiams.

• NEMAŽAI tų, kurie rūpinasi lietuviškos spaudos ir lietuviškos ateitimi, seniai jau kelia mintį: kur ateities lietuviškos spaudos darbuotojai, kas užpildys dar likusių liet. laikraščių puslapius, kai šių dienų gyvieji laikraštinkai iškelsią į amžinybę? Į šį klausimą, jau metus laiko išbuvęs LŽS cv, randu šviesų atsakymą: susidomėjimas spaudos darbu lietuviško jaunimo tarpe matosi netikėtai entuziastingas. Vos įsteigė Dr. P. Daužvardžio stipendijų fondą jauniesiems liet. spaudos bendradarbiams ugdyti ir iš jo pradėję mokėti jaunimui kuklias premijas už rašinius, pamatėme nemažą susidomėjimą. Greitai eilė jaunimo rašinių, paruoštų spaudai, atsirado LŽS cv narių portfeluose ir juos išsiuntinėjom tiems laikraščiams, kurie turi mažiau bendradarbių bei rašinių. LŽS cv įsteigus jaunųjų spaudos darbuotojų kursų Chicagoje, juos lankė netoli 20 jaunimo atstovų. Rudenį kursai bus tęsiami toliau, iš laisvojo pasaulio į II Jaunimo kongresą suvažiavę atstovai į stovyklą Kanadoje specialiai pasikvietė LŽS cv

pirm. kun. J. Vaišnį, kad šis pasikviestų vieną kitą paskaitą apie žurnalizmą. Idomu, kad Darbininkas Jaunimo kongresą aprašyti pasikvietė jauną reportere E. Pakšaitę, o Tėviškės Žiburiai iš Kanados taip pat atsiuntė kitą jauną spaudos bendradarbę Sakalaitę, kurios sklandžius kongreso aprašymus jau skaitėme laikraštyje. O kas gi nesidžiaugia profesionalės žurnalistės J. Jonikaitės skiltimi, kuri kartas nuo karto pasirodo Dirvoje. Tik lauktumėm jos dar dažniau. Ir šių minčių išvada kasnūniškai optimistiška: mes turime daug gražaus jaunimo, kuris nori išaugti lietuviškos spaudos bendradarbiais. Tik reikia jiems paskatinimo, ką dabar su didžiausiu dėmesiu atlieka dabartinė LŽS cv. Galia, kad iki praėjusių metų rudens tuo mažiau rūpinosi buvusios LŽS cv ir kitos institucijos.

• LIEPOS 6 d. LŽS cv nariai, išskyrus ižd. J. Janušaitį, kuris dėl tiesioginio darbo negalėjo dalyvauti, buvo susirinkę mėnesiniam posėdžiui ant Michigano ežero kranto Acres Dune, Indianoje esančioje gražioje dail. Marijos ir dr. K. Ambrozaičių rezidencijoje. Posėdžio metu buvo detalčiai aptarta Bendruomenės, Spaudos ir Radijo darbuotojų metinio suvažiavimo, kurs, kaip kiekvienais metais, įvyks rugsėjo mėn. Tabor farmoje, programa. Suvažiavimo metu įvyksiančių spaudos konferencijų moderuoti pakviestas rašyt. L. Dovydenas, kurio sutikimas jau gautas. Pokalbių radijo valandelių klausimais praves Baltimorės archidiecezijos radijo direktorius kun. K. Pugetičius. Tema "Matydami dabartį, žvelkime į ateitį" kalbės rašyt. Vyt. Alantas. Jų sutikimai taip pat gauti. Dar bus nagrinėjamos ir kitos temos, o prelegentus paskelbsime kiek vėliau. Idomu, kad šio posėdžio metu LŽS cv nariai, susipažinę su teisininko peržiūretais dr. P. Daužvardžio fondo įstatais, juos rado galutinai suredaguotais ir platesniam spaudos bei radijo darbuotojų būriui įstatai bus perskaityti Tabor farmoje suvažiavimo metu. Nuo tada jie ir įsigalios, nors LŽS cv dabar jau priimti bei patvirtinti.

• PAVASARĮ, šalia kitų jaunimo knygų, pasirodė ir didžiosios K. Donelaičio aukšt. ir žem. lit. mokyklos Chicagoje metraštis, 120 pusl. iliustruota knyga, pavadinta prasmingu vardu -- Tik pradžia. Tai reiškia, kad ir iš šio metraščio dalyvių, jame pradėjusių pirmuosius kūrybinius žingsnius, ateityje galime susilaukti rimtų plunksnos bei lietuviškos spaudos bendradarbių. Skaitytojų žavi tai, kad K. Donelaičio mokyklos mokiniai perskaito nemažai liet. knygų ir metraštyje jas aptaria. Aprašomi didesni bei mažesni Chicago liet. įvykiai, iškelti biografiniai epizodai kai kurių didžiųjų lietuvių. Tai ryškus atvaizdas to, ką tos mokyklos mokiniai žino apie lietuvių literatūrą, Lietuvos istoriją, didžiąsias asmenybes. Vienur kitur užtinki ir neblogų grožinės literatūros bandymų, kaip kad ir šiame N. Sugintaitės įžanginiame eilėraštyje:

Daug saulėtų dienų regėjom,
Bet miglos kraistė mums
vartus privėrė,
Žinrėdami į šviesią ateitį
ste bėjom,
Čiuopėm viltį, čiuopėm nežinią --

Pabuskit sapnavę! --
Tai ne pabaiga, juk tik... pradžia!

Duok Dieve, kad šio metraščio puslapiai būtų tik pradžia visai eilei jaunųjų bendradarbių kelyje į lietuvišką raštiją, kurios ateitį stengiausi aptarti šios dienos skiltyje. Jų užsiauginus, dar reikšmingesnis liks ir K. Donelaičio lit. mokyklos šūkis -- "Myliėsi Lietuvą iš tolo visa žirdim, visais jausmais". Prasmingą metraščio viršelį paruošė ilgametis Čiurlionio galerijos direktorius skulpt. P. Aleksa, o dailiai jį atspausdino dr. M. Morkūno spaustuė.

• MIRTIS negailestingai suklojasi C hicago tarpe. Birželio 30 d., didžiųjų švenčių išvakarėse, Lake Geneva, Ill. mirė Cicero lit. mokyklos vienas kūrėjų, pedagogas ir vadovėlių autorius dr. Zenonas Ašoklis, žemaitis nuo Ylakių. Jo brolis Fortunatas Ašoklis lietuvių tautos rezistencijoje antrosios sovietų okupacijos metu buvo iškiles į LA Žemaičių legiono vado postą ir 1946 m. žuvo kovos lauke partizanų mirtimi. Antrasis brolis iš tremtas į Norilską, kur mirė 1951 m. kankinio mirtimi. Taip brolių Ašoklių kapai išsiskirstė tarp Sibiro, Žemaitijos ir Chicago.

Liepos 18 d. Chicagoje po sunkios ligos, sulaukus 82 m. amžiaus, mirė inž. A. Rudžio motinėle Barbora Rudienė-Grickienė. Tai ta atsparioji žemaitė, kuri ne tik savo sūnų Antaną, gimusį jau Amerikoje, išugdė neeilinį lietuvių patriotą, bet ir antkams įdėgė lietuvių kalbą. Kai tenka nuvažiuoti į Rudžių vedamas "Lietuvių Radijo Forumo" programas, su technininkinius studijos reikalus tvarkančiu inž. A. Rudžiu, Jr., III kartos Amerikos lietuviu, kalbamės tik lietuviškai. Matant tokius pavyzdžius, o jų teko nemažai matyti ir keliaujant po Pensylvaniją, dar labiau suliepsnoja nuoširdi pagarba senosioms motutėms -- lietuvių sargėms iševijoje, kurių eilės smarkiai retėja.

Liepos 25 d. savo bute Chicagoje rastas miręs Levas Prapuolenis, visuomenininkas, pogrindžio veikėjas, 1941 m. birželio mėn. lietuvių tautos sukilimo prieš sovietinį okupantą vadas. 1941 m. birželio 23 d. Kaune Levas kartu su sudaryta Laikinaja Lietuvos vyriausybe viešai per radiją tautai paskelbė apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Jo istorinius žodžius ir dabar gerai prisimena vyresnioji bei vidurinėji karta, kai jie buvo pasakyti dar raud. armijos daliniams tebestovint Kaune. Vokėčiai Levo neglostė ir netoleravo, bet išvežė į koncentracijos stovyklą. Apie šį spalvingą vyrą ir drąsų kovotoją reikia išsamaus straipsnio. Apie jo staigią mirtį rašantį šią skiltį pirmasis painformavo Margočio radijo valandėlės vedėjas P. Petrutis.

Buvusiam Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui ir nuolatiniam jos rėmėjui

INŽ. ANTANUI RUDŽIUI

IR JO ŠEIMAI, liūdintiems jo motinos BARBOROS RUDIENĖS mirtį, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Amerikos Lietuvių Taryba

A. A.

ROMUALDUI KUPREVIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai, dukrai ELENAI ir sūnui ANDRIUI su šeimomis

Grazina ir Aleksas
D a u n i a i

ROMUALDUI KUPREVIČIUI

mirus, žmonai MARIJAI, sūnui ANDRIUI ir dukrai ELENAI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia

A. Šklėrienė
A. Raulinaitienė
J. Viruišienė
K. Raulinaitienė

A. A.

ROMUALDUI KUPREVIČIUI

mirus, žmoną MARIJĄ, dukterį ELENĄ ir sūnų ANDRIŲ su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Justas ir Jadvyga
K u n c a i č i a i

A + A

ROMUALDUI KUPREVIČIUI

mirus, žmonai MARIJAI, dukrai ELENAI, sūnui ANDRIUI ir visiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas
M a u r u k a i

A. A.

ROMUALDUI KUPREVIČIUI

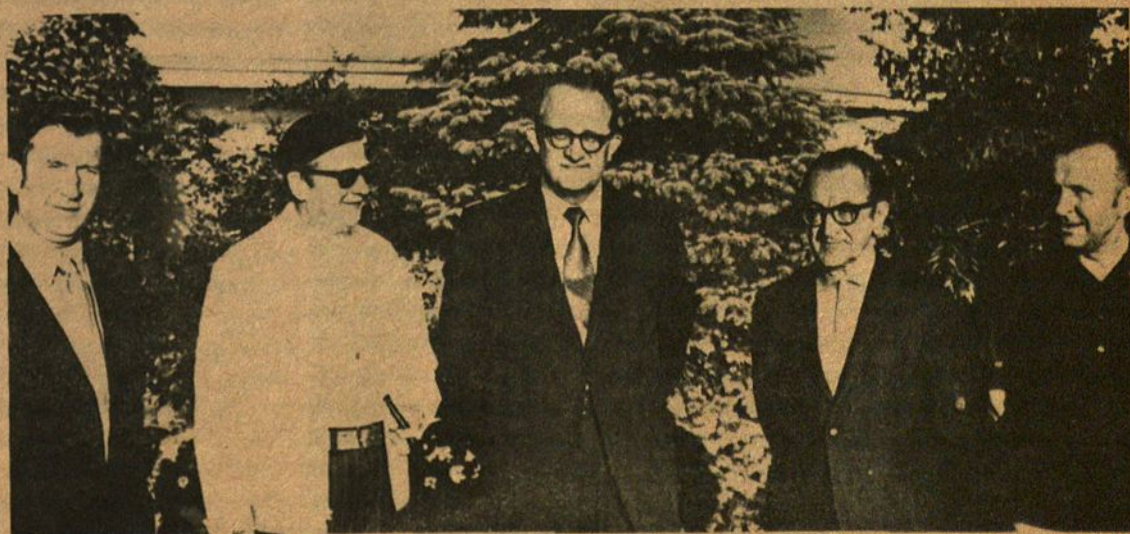
mirus, jo sūnui ANDRIUI su šeima ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo

Marija ir Kazimieras
M a r c i n k e v i č i a i

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
STEEL RULE DIE MAKERS
Must have experience on rotary steel rule dies.
Salary \$9,000.00 to \$12,000.00 per year. Steady work for qualified men. Fringe benefits.
Write or call
JAMISON STEEL RULE DIE CO.
Box 447
Murfreesboro, Tenn. 37130
615-893-5234

(53-59)

LŽS cv nariai dail. Marijos ir dr. K. Ambrozaičių rezidencijoje. Iš kairės į dešinę Vl. Butėnas, Vyt. Kasnūnas, Alg. Pužauskas, kun. J. Vaišnys, SJ ir dr. K. Ambrozaitis. Lietuvių Foto Archyvo nuotrauka